БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 113 (5005) Вторник Июниин 4 1946 он

Сэн 20 мүнгэн

Карточна гуримые болюулжа, үргэн советскэ худалдаа-наймаае эмхидхэхэ хэрэгтэ эрхимээр бэлэдхэхэ гээшэ бүхы худалдаа-наймаанай, партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн шухала зорилго мүн.

Культурна худалдаа-наймаае эмхидхэе

СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай хуули болбол „1946-1947 онуудта арад зониие карточкаар нормолон хангаха ябадалһаа үргэн советскэ худалдаа-наймаанда орохо ябадал бэелүүлхэ, хилээмэнэй, гурилай, крупагай ба макаронно зүйлнүүдэй карточкануудые 1946 оной намарһаа үгы болгохо" гэһэн зорилго табина. Энэ хадаа йхабтар ехэ удхашанартай, гүрэнэй шухала хэрэг гээшэ. Энэ зорилгые дүүргэхын түлөө миил худалдаа-наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй бэшэ, харин бүхы советскэ органуудай хүсэл оролдолго гаргаха шухала. Худалдаа-наймаае культурна болгохо тухай, тэрэнэй системые, дүй дүршэлые, эмхидхэлые дайнай үеынхидэ орходоо һайжаруулан шэнэдхэн табиха тухай хэлэгдэнэ.

Табанжэлэй түсэб болбол арад зондо хэрэгтэй эд бараа үйлэдбэрилэн гаргалгые ехэхэнээр үргэдхэхэ гэжэ хараална. Эд бараанай үрьесын хэмжээ дайнай урда тээхи жэл болохо 1940 онойхидо орходоо 1950 ондо 28 процентээр ехэ болохо байна. Мяханай ба загаһанай продуктнуудай, сахарай, кондитерскэ зүйлнүүдэй, эд бүдүүдэй ба хутал-хубсаһанай ба бусад фондонуудай горьтойхон ехэ болгогдохо байна. Иигэжэ үргэн советскэ худалдаа-наймаае эмхидхэхэ ба арад зоной хэрэглэлые дутамаггүйгөөр хангажа шадамаар юумэнь болгогдоно гээшэ.

Худалдаа-наймаае шэнэ ёһоор, культурнаар эмхидхэхын түлөө бүхы юумэеэ хараада абан тэрээндэ бэлдэхэ хэрэгтэй. Түрүүшын ээлжээндэ, магазинуудай, ларёкнуудай, киоскнуудай, базануудай тооё олошоруулха хэрэгтэй. Дайнай үедэ тэдэнэй тоо үсөөхэн болоһониинь мэдээжэ. Үнөө хуушан магазинуудые һэльгэн заһабарилжа, гоё һайхан болгохо. Шэнэ магазинуудые бариха гэһэн зорилго худалдаа-наймаанай хэти-зургаануудай урда табигданхай. Манай республикын худалдаа-наймаанай Министерствын хаалһан түсэбэй ёһоор, республика дотор 673 магазинууд, 122 палаткануудба киосконууд түхеэрэгдэхэ, 41 магазин нэмэжэ нээгдэхэ байна.

Энэ тоодо хүдөө нютагуудаар сельмагууд, 19 бакалейно-гастрономическа магазинууд, гурбан аймагые хангаха район хоорондын нэгэ база Зэдэ станци дээрэ, бүхы дээрээ 600 тонно эд бараа багтаахэ хэмжээтэй 3 склад түхеэрэгдэхэ ба баригдаха байна. Энэ оной августын 1 болтор культтоварнуудые худалдаха 1 культбаза Улан-Удэ городто ба Түнхэнэй болон Сэлэнгын аймагуудта нэгэ-нэгэ тиимэ базанууд нээгдэхэ юм. Июлиин 1 болтор Баргажанай, Хэжэнгын, Ториин аймагуудта ба Галуута-нуурай хүдэлмэришэнэй посёлогто коммерческэ сай ууха газарнууд, гадна арад зониие хангаха зорилгоор 11 коммерческэ бэшэ тиимэ сай ууха газарнууд нээгдэхэ байна. Улан-Удэ городто эд бараануудые худалдаха Главособунивермагай нэгэ коммерческэ магазин нээгдэхэнь.

Культурна худалдаа-наймаа эмхидхэхэ хэрэгтэ кадрнуудые шэлэн абаха ба тэдэнэрые һурган бэлдэхэ гээшэ ехэхэн удхашанартай. Һаяар хэдэн олон продавецүүд ба магазинуудые даагшанар хэрэгтэй болохонь. Республикын худалдаа-наймаанай Министерство болбол 1946 ондо худалдаа-наймаанай 308 хүдэлмэрилэгшэдые шэнээр һурган бэлдэхэ ба 764 хүнэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ түсэбтэй байна. Энэ хэрэгтэ һаял түсэб зохеожо байха гээшэ тэсэшэгүй унжагайрһан ябадал болоно. Худалдаа-наймаанда хүдэлмэрилхэ гээшэмнай ехэ хүндэтэй хэрэг гээшэ. Энээниие шалгагдамал, үнэн сэхэ хүнүүдтэ найдажа болоно. Худалдаа-наймаанай организацинуудта тушаан боложо ороһон хүнүүд хэды ехэ һүйдхэл, урилтэ хэдэгынь мэдээжэ. Городской, районно Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд кадрнуудые шэлэн абаха хэрэгые сэхэ хүтэлбэрилхэ зэргэтэй. Продавецүүд болон бусад хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэхэ курсануудые эмхидхэхэ ябадалда туһалха хэрэгтэй.

Мүнөө худалдаа-наймаае нютагай Соведүүдэй хүтэлбэрилхэ ябадал дайнай үеынхиһөө улам харюусалгатай болоо. Хэрбээ урдань зорилго хадаа юумын ямараар хубаагдаһаниие шалгаха ябадалда байгаа һаа, мүнөө мүн тэрэшэлэн эд бараанай ассортиментые үргэдхэхэ, шанарыень һайжаруулха хэрэгтэ анхаралаа табиха хэрэгтэй. Магазинууд юугээр, хайшан гэжэ наймаа хэжэ байнаб гэжэ нютагай соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд шалгажа байха ёһотой. Саг үргэлжын худаалда-наймаанай комиссинууд гэжэ байдаг юм. Тэдэ комиссинууд магазинуудай хүдэлмэриие шалгажа байха уялгатай. Нютагай соведэй гүйсэдхэхэ комитет болбол магазинай эд бараанай ассортиментые ба арад зоной эрилтые мэдэжэ абаад, нютагай ажаүйлэдбэриин предприятинуудта, олзобориин кооперацинуудта тиимэ юумые түрүүшын ээлжээндэ гаргаха хэрэгтэй гэжэ заажа үгэхэ ёһотой байна.

Манай республика дотор үргэн советскэ худалцаа-наймаанда орохо ябадалда бэдэдхэл муугаар ябуулагдажа байна. Зарим аймагуудта худалдаа-наймаанай хүдэлмэри бүришье муугаар табигданхай. Энээндэ жэшээ болгон Прибайкальска (аимпотребсоюзай түрүүлэгшэ Черных), Кяхтын, Кударын аймагуудые абаад үзэе. Худалдаа-наймаанай хэрэг ехэнхидээ финансова байдал дээрэһээ дулдыдаха байһаниинь элитэ. Эдэ аймагуудта финансова байдалынь ехэ муу байна. Магазинуудтань шалгагдамал бэшэ хүнүүд ороод, хэды ехэ үрилтэ хэһэн ушарнууд бии.

Эд бараа зөөжэ абаашаха талаар эдэ аймагууд ондоо аймагуудта орходоо нилээд ехэ арга-боломжотой. Тиигэбэшье өөртөө бии байһан арга-боломжые хэрэглэнгүй, хажуу тээһээ бэлэн юумэ асаржа үгэхые хүлеэжэ, эд бараагаа абангүй үлэшэһэн ушар олон байха юм. Худалдаа-наймаанай сеть зунай сагта хүдэлмэрилхөөр хүсэд бэлэдхэгдээгүй һууна. Түрүүшын ээлжээндэ хэрэглэгдэхэ юумэнүүд болохо сай, дабһан, зуруул дутажа байдаг. Шалгалтын ба лавочна комиссинууд хүдэлмэрилнэгүй. Пайщигуудай дунда ямаршье хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Кяхтын аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ Стопаков ба Кударын—Грудинин гэгшэд иигэжэ тэсэшэгүй муугаар хүдэлмэрилһэнэйгөө түлөө хүдэлмэриһөө гаргагдаад сүүдтэ үгтөө. Иимэ байхадань Кяхтын ба Кударын аймагуудай партийна организацинууд юу хаража байгаа гээшэб гэжэ асуугдана.

Арад зониие эдеэ хоолой продуктнуудаар хангаха ябадалда колхозно рынок ехэхэн үүргэтэй байна. Тиимэһээ колхозно рыногүүдые культурнаар түхеэрхэ шухала. Улан-Удын колхозно рыногые абаад үзэхэдэ, санитарна талаараа ехэ муу байдалтай. Тэндэ байһан мяхан ба бусад продуктнууд шорой тооһондо budaлдадаг юм. Иигэжэ байхада горсоведэй гүйсэдком юу хаража байнаб?

Карточна гуримые болюулжа, үргэн советскэ худалдаа-наймаае эмхидхэхэ хэрэгтэ эрхимээр бэлэдхэхэ гээшэ бүхы худалдаа-наймаанай, партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн шухала зорилго мүн.

КОМСОМОЛЬСКО-ЗАЛУУШУУЛАЙ ЗВЕНОНУУДАЙ АМЖАЛТАНУУД

Дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй түрүүшын жэлэй хабарай тарилгые агротехническэ богонихон болзор соо, эрхим шанартайгаар гаргахын түлөө тэмсэжэ ябаһан үндэр ургасын комсомольско-залуушуулай звенонууд манай республикын колхозуудаар яһала олон бии.

Илангаяа, Тарбагатайн аймагай «Искра» колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилжэ ябаһан нүхэр Т. Трифоновай комсомольско-залуушуулай бригада өөрынгөө ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлаһанаараа шалгараа.

Энэ звено хабарай тарилгын бүхы культурануудай тарилгые дүүргээд, мүнөө колхозойнгоо хожомдоһон бригадануудта туһалжа байна.

Түнхэнэй аймагта 8 үндэр ургасын комсомольско-залуушуулай звенонууд бии юм. Эдэнэр барандаа эдибхитэйгээр ба эрхим шанартайгаар хүдэлмэрилнэ.

Тарилгын болзор үнгэржэ байна

Кударын, Баргажанай, Байкало-Кударын, Бичурын, Кабанскын аймагууд гээгдэлээ дары усадхаха уялгатай

ҮНДЭР УРГАСЫН ТҮЛӨӨ МҮРЫСӨӨН

Республикын колхозуудаар хабарай тарилгын ябаса тухай

БМАССР-эй Газартаряалангай Министерствын мэдээн

1946 оной июниин 1.

Аймагууд	Яровой бүхы тарилгын түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)
1. Хэжэнгын	90.9
2. Яруунын	89.2
3. Закаменай	86.8
4. Хориин	83,6
5. Сэлэнгын	76,5
6. Зэдын	75,9
7. Заиграйн	75,2
8. Тарбагатайн	74,9
9. Түнхэнэй	73,8
10. Иволгын	73,6
11. Мухаршэбэрэй	68.1
12. Ториин	68.6
13. Кяхтын	67,3
14. Бичурын	64,7
15. Прибайкальска	64,2
16. Кабанскын	63,9
17. Баргажанай	60,3
18. Байкало-Кударын	60,3
19. Курумканай	60,5
20. Кударын	59,5
21. Баунтын	55,2
22. Хойто-Байгалай	41,3
23. Ахын	—
Хамта	71,6

Һайнаар ургажа байна

ЗАИГРАЕВО, июниин 2. (Телефоноор абтаба). Республикын алдарта ефремовец Серпион Киселевой звеногой уһалжа тариһан участок бүхыдөө ногоороо. 100 шахуу гектарай тарян һайнаар ургажа байна.

Мүнөө энэ звено СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые бэелүүлжэ, 20 гектарта люцерн, 1 гектарта американска хяаг таряад, пар хахалжа байна.

П. МЕТЛЯЕВ.

ХОРИИН АЙМАГ ТАРИЛГАЯА ДҮҮРГЭБЭ

ХОРИНСК. (Телеграфаар манай тусхай корреспондентһээ абтаба). Хориин аймагай колхозууд ороһото культурануудай тарилгые үнгэрөөшэ жэлэйхиһээ 10 хоног урид дүүргэбэ. Тарилга хэжэ байхатай хамта энэ аймаг 1400 гектар дээрэ пар хахалаад байна.

Улаан туг барижа ябана

Хабарай тарилгын урда тээ Суулгын машинно-тракторна станциин дирекци ба партийно-комсомольско эхин организацинууд «Комсомол» колхоздо хүдэлмэрилхэ № 3 тракторна бригадые комсомольско-залуушуулай бригада болгожо томилһон байна.

Зандинай сомоной «Комсомол» колхозой дэргэдэ хүдэлжэ байгаа 3-дахи комсомольско-залуушуулай тракторна бригада (бригадирынь нүхэр Дондок Пунсуков) эхилһэн сагһаа хойшо эрхим һайн амжалтануудые туйлаһан байха юм.

Бригадын тракторнууд мүнөө саг болтор нэгэшье эбдэржэ һаатаагүй байна. Бригадын ажалай журам ехэ һайнаар табигданхай, саг болзортонь халаан һэлгэгдэдэг ба заправка хэгдэдэг, техническэ харууһа һайн табигданхай.

Хабарай тарилгын түсэбэй ёһоор 371 га хахалха ёһотой аад, үшөө майн 20-до 642 га хахалһан байгаа. Бүхыдөө хабарай хүдэлмэриин түсэб 173,0 процент эрхим шанартайгаар дүүргэжэ 420 кг. горючи алмаба.

Илангаяа тракторист Сандаков Ринчин ба комсомолка Ринчинова Дашима гэгшэд түсэбөө 244—250 процент дүүргэбэд.

Бригадын учетчик урдын фронтовик Дамба Цыбикжапов, эрхим һайнаар хүдэлдэг ба зондо магтаалтай.

Эрхим ажалайнгаа түлөө комсомольско-залуушуулай бригада түрүүшын үдэрһөө хойшо дирекци ба парторганизациин Улаан туг барижа ябана.

Ж. Д. ЦЫБАНОВ.
Суулгын МТС-эй комсорг.

Донбассай солото шахтер. «Фрунзеуголь» трестын № 28 «Венгеровка» шахтын забойщик Лука Тихонович Голоколосов. Нүүрһэ ба руда малталгые нилээд ехээр дээшэлүүлхэ ябадалые хангаһан шэнэ ба түрүү аргые горнорудна ажаүйлэдбэриин ажалай эмхидхэлдэ оруулһандань нүхэр Голоколосовто бусад шахтернуудтай хамта 1946 оной январьда гурбадахи Сталинска шагнал олгогдоһон байна.

Л. Т. Голоколосов нүүрһэ малталгада хэдэн рекорд табиһан байха юм. Зарим үдэрнүүдтэ халаанайнгаа даалгабариие 3.000 процент хүртэр дүүргэнэ.

Е. Халдейн фото (ТАСС-эй фотохронико).

Дуугардаг нүүдэл кинонуудта зорюулагдаһан 4000 электростанцинууд

ЛЕНИНГРАД, майн 27. (ТАСС). „Кировец" гэжэ заводой суглуулгын стендэһээ дуугардаг нүүдэл кинонуудта зорюулагдаһан дүрбэ мянган электростанцинууд бүтээгдэжэ гаргагдаба. Эдэнэр ороной бүхы городууд, сэрэгэй частьнууд, совхозууд ба колхозуудта эльгээгдэхэ юм.

АЮШЕЕВЭЙ БРИГАДАДА

Эмхитэй ба эршэтэй ажалые эндэ харабабди

Хориин МТС-эй Гарма Аюшеевэй хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай тракторна бригада Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг юм. Энэ тракторна бригадын туйлаһан амжалтанууд тухай хөөрэхэ юумэ яһала олон бии.

1. 615 ГЕКТАР ХАХАЛАА.

Тус бригадын трактористнууд болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай илалта түгэсөөр дүүрэһэнэй һүүлээр амгалан сагай үедэ Сталинска шэнэ табанжэлэй түрүүшын хабарай тарилгын эхилһэн үдэрһөө хойшо өөһэдыигөө урдахи зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ, МТС соогоо түрүү һуури эзэлһэн байха юм.

Энэ бригада хадаа хабарай полевой хүдэлмэриин үедэ зөөлэн хахалгада оруулан 301,35 гектар хахалха түсэбтэй аад, аяар майн 21-дэ 615,69 гектар элдүүрилжэ түсэбөө 204 процент дүүргэһэн байна.

2. ГОРЮЧИ АРБИЛНА.

Мүн эдэнэр үйлэдбэриин үндэр бүтээсэ туйлахын хажуугаар үнэтэ горючи арбилна. Бригадын эрхим тракторист нүхэр Ц. Жапов НАТИ трактораар зөөлэн хахалгада оруулан 185 гектар элдүүрилжэ, түсэбөө 230 процент дүүргэхэ зуураа, 466 килограмм горючи арбилаа. Тиихэдэ, тракторист нүхэр А. Жапов мүн НАТИ трактораар 167 гектар элдүүрилжэ, түсэбөө 220 процент дүүргээд, 168 килограмм горючи арбилжа, абаһан уялгаяа арюунаар дүүргэбэ.

3. БУДАЖАПОВ БА БУСАД

Колесно тракторнуудаар хүдэлмэрилдэг трактористнууд Ц. Будажапов, Ц. Дондокова, Ц. Анзатова, Ц. Аюров гэгшэд муу, бэшээр хүдэлмэрилжэ байха юм. Тэдэнэр хабарай тарилгын эхилһэн үдэрһөө хойшо үдэрэйнгөө үйлэдбэриин нормые 134—222 процент дүүргэхэ зуураа, горьтойхон ехэ горючи арбилаа. Бүхы бригадаараа майн 1 хүртэр 794 килограмм үнэтэ горючи арбилһан байна.

4. УЛААН ТУГТА БРИГАДА

Хабарай полевой хүдэлмэриин эхилһэнһээ хойшо МТС соогоо түрүү һуури эзэлһэн тус бригада МТС-эй дирекциин ба партийна организациин дамжуулгын Улаан туг барижа байна.

Тарилгада орохын урда тээ «Красный партизан» колхозой тарилгада ябаһан нүхэр Ильинэй № 7 тракторна бригада болбол нүхэр Г. Аюшеевэй тракторна бригадые социалистическэ мүрысөөндэ уриха зуураа, нэгэ условно трактораар 400 гектар элдүүрилхэбди гэжэ уялга абаһан байгаа. Энэ социалистическэ мүрысөөндэ уриһаниие нүхэр Аюшеевэй бригадынхид угаа баяртайгаар хүлеэжэ абаад, өөһэдөө условно трактор бүхэнөөр 500 гектар газар элдүүрилхэ ба 10 процент горючи арбилха уялга абаад, тэрэнээ үгэ хүүрээрээ бэшэ, харин үнэтэ хэрэг дээрэ хүндэтэйгөөр бэелүүлжэ байна. Тиихэдэнь мүрысөөндэ уриһан нүхэр Ильинэй тракторна бригадын тракторнуудынь элдэб олон шалтагаанаар таһалдалгатайгаар хүдэлмэрилдэг ба горючи ехээр гаргашалдаг байха юм.

5. АДЛИ БАЙДАЛТАЙ ААД, ОНДОО ПОКАЗАТЕЛЬТАЙ

Гарма Аюшеевэй тракторна бригада бусад тракторна бригадануудһаа тусгаар байдалтай бэшэ, гансахан лэ ажалай эмхидхэл, жаяг заршам ба тракторнуудай хойноһоо техническэ харууһалга һайнаар хэдэгээрээ шалгарна. Энэ бригадада хамта 20 хүн хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэрэй «2-ынь коммунистнууд, 9-нь комсомолецууд ба 9-нь залуушуул байха юм. Эдэ трактористнууд үбэлэй тарилгын үедэ трактор машинануудаа нарин һайнаар заһабарилһан байгаа. Бригадын членүүдэй дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгаржэ, үдэрэй үйлэдбэриин дүнгүүд гаргагдадаг, эрхимүүдынь хүндэлэлэй доскада бэшэгдэдэг байна.

6. АЮШЕЕВ ӨӨРӨӨ АГИТАТОР

Нүхэр Аюшеев агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие эрхимээр ябуулдаг агитатор байха юм. Тарилгын эхилһэнһээ хойшо тус тракторна бригадын трактористнуудай байрада 10 дайшалхы хуудаһанууд гаргагдаа. Мүн тэрэшэлэн шэнэ табанжэлэй түсэбэй гол зорилгонуудые харуулһан тоо баримтануудые эли тодоор харуулһан плакадууд, диаграмманууд элбэгээр няагданхай байха юм.

Полевой стан дээрэнь радио ба элдэб хүгжэмэй инструментнүүд болон нааданай хэрэгсэлнүүд, газетэ журналнууд элбэг.

Энэ бригадын трактористнар шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэб тухай хуулиие гүнзэгыгөөр шудална.

• • •

Тус бригадынхид июниин 15 болтор пар хахалгые дүүргэхэ зорилго урдаа табяад, улам эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Ю. ЦЫРЕНОВ,
«Б. М. Үнэнэй» тусхай корреспондент.

Табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн

Баженов ба тэрэнэй нүхэд

Орёо оньһон аргануудые шудалжа, үйлэдбэриин бүтээсые улам дээшэлүүлжэ байна

Табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид гүйсэдхэхын түлөө мүрысөөн гүрэнэй заводой хүдэлмэришэдэй дунда үргэн ба далайсагайгаар дэлгэржэ байна. Бригаданууд, бүлэгүүд, таһагууд ба хүдэлмэришэд цех соогоо түрүү һуури эзэлхын түлөө тэмсэхэ зуураа өөһэдынгөө ажалай процессые нарижуулхын ба түсэбһөө үлүүлэн продукци бүтээн гаргахын түлөө хаба шадалаа хайрлангүйгөөр гаргана.

Сепараторой диск баридаг деталь хадаа нүхэр Кузнецовой начальнигаар хүдэлмэрилдэг цехтэ энээнэй урда тээ тон орео деталь гэжэ тоологдодог байһан юм. Ушар юуб гэхэдэ, апрель һарын туршада оройдоо 60 хэһэг имэ деталь бүтээн гаргагдаһан байгаа. Энэ деталиие бүтээн гаргалгын үедэ 50 процентнь голодоһон болодог юм.

Май һарын эхинһээ хойшо имэ деталь бүтээн гаргаха токарь стахановец нүхэр Баженовтэ даалгагдаһан байна.

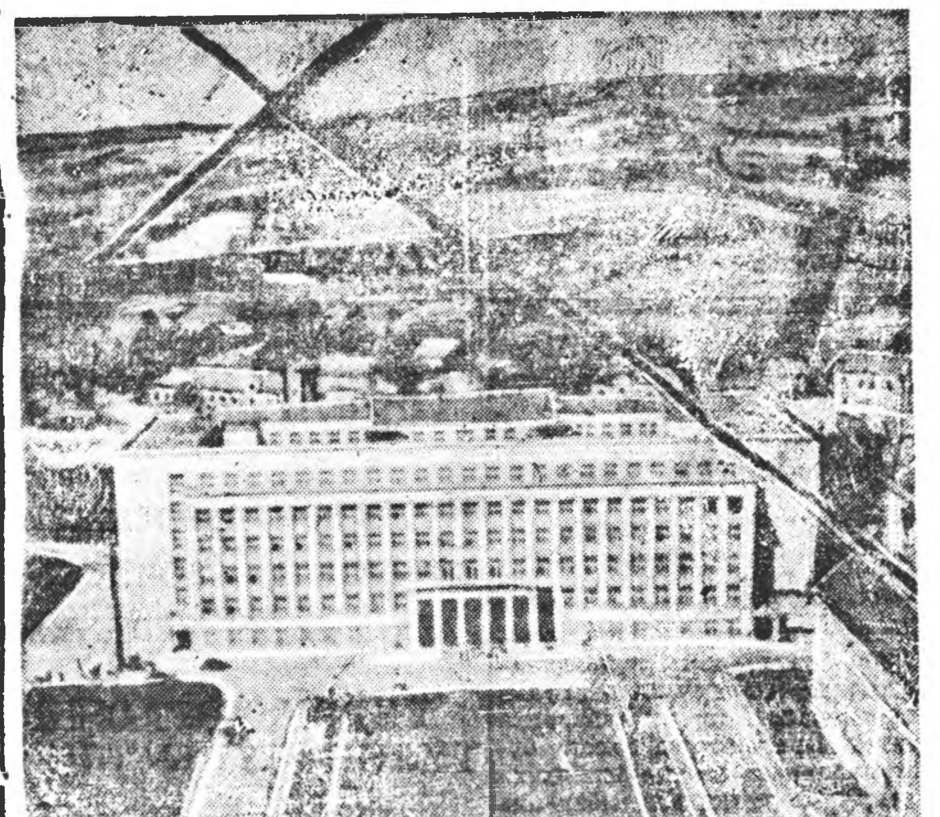
Токарь Баженов болбол нарин нягта ба ухаамсар шадабаритай байһан туладаа бүтээн гаргаһан деталиингаа шанарые эрид дээшэлүүлэн, даалгабаряа үнэн сэхээр гүйсэдхэдэг байба. Гэбэшье энэ амжалтадаа һанаагаа амараагүй. Тэрэ хадаа ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө эрмэлзэн бури эршэгэйгээр ажаллажа эхилһэн юм. Зориһоноо бэелүүлхын түлөө оролдон, нүхэр Баженов түрүүшын үдэрнүүдтэ халаан соогоо 5—6 нормо гүйсэдхэдэг байһан аад, майн 22-ой үдэр халаанайгаа даалгабариие 1000 процент, 23-ай үдэр 1345 процент гүйсэдхэһэн байна. Энээнэй ашаар тус цехын коллектив апрель һарынхида орходоо май һарын түрүүшын 20 үдэрэй туршада имэ деталиие хоёр дахин үлүүгээр бүтээн гаргаа.

Нүхэр Бояков гэгшын ударидажа ябаа комсомольско-залуушуулай бригада сепаратор машинын эгээл орео ба хэхэдэ түбэгтэй деталиие бүтээлгэдэ хүдэлмэрилхэ зуураа май һарын 20 үдэрэй туршада имэ деталиие апрель һарынхида орходоо хоёр дахин үлүүгээр бүтээн гаргаба. Нүхэр Бояков өөрөө бригадираар хүдэлмэрилхэ зуураа халаан соогоо саг үргэлжэ 5-һаа доошо бэшэ нормо гүйсэдхэдэг болонхой. Энэ бригадын член нүхэр Токарев үлэр бүхэнэйгөө даалгабариие 600—700 процент дүүргэнэ.

Сепараторай станин эүһэдэг слесарь нүхэр Гусельников гэгшэ даалгабаряа 540 процент дүүргэжэ мүн лэ суута стахановецуудай нэгэн болоо.

Нүхэр Белов гэгшын начальнигаар хүдэлмэрилдэг цехын коллектив дашнай боложо байһан жэлнүүдтэ заводто хүдэлмэрилхөөр ерэһэн эхэнэрнүүдһээ бүридэнхэй юм. Тэдэнэр хүсэд шангаар хүдэлмэрилжэ, өөһэдынгөө мэргэжэлые шудалаад, дүрбэдэхи сталинска табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид гүйсэдхэхын түлөө мүрысөөндэ оролсожо, һүүлэй үедэ стахановска бүтээсэнүүдые туйлана. Тэдэнэй дундаһаа цинковалагша-комсомолка М. Разумная гэгшэ майн 23-ай үдэр 9 нормо хахадые дүүргэжэ толотомо амжалта туйлаа. Ажалайнгаа бүтээсые эрид дээшэлүүлгэдэнь һүбэлгэн ябадалынь тэрээндэ туһална. Ушар юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа хабтагар түмэр сэбэрлэдэг ба угаадаг стол ванна хоёрой холо байһые ойро болгоод, үлүү хаягдадаг сагые арбилжа ажалайнгаа бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ зуураа, түмэрэй жэбэрхэ ябадалые шууд болюулаа.

Ж. БОРИСОВ.

Ужгород городой (Украинска ССР-эй Закарпатска область) Улаан талмайе самолёт дээрэһээ харахада имэ түхэлтэй байна.

Д. Черновой фото (ТАСС-эй фотохронико).

ТАСС-эй буруушаалга

Чжаодунда китайска коммунистическа армиин артиллерийскэ частиие 100 советскэ офицернүүд һургажа байна, энэ армиин гурбан батальон советскэ буу зэбсэгээр хангагдаһан байна гэһэн Цзинаньһаа абтаһан мэдээсэлые „Шэньбао“ гэжэ шанхайска газетэ тунхаглаба.

Энэ мэдээсэл болбол эхинһээ абаад эсэс хүртэрээ худал хуурмаг гээшэ гэжэ мэдүүлхые ТАСС этигэмжэлэгдэһэн байна.

Медальнуудые барюулба

Майн 30-ай үдэр БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо нүхэр М. Ильичев СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө залуу харагшадай гүрэнэй театрын 26 артистнууд ба хүдэлмэрилэгшэдтэ «1941—45 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хэһэн шэн габьяата ажалай түлөө» гэһэн медальнуудые барюулба.

Энээнтэй хамта нүхэр Ильичев болбол театрын хүтэлбэрилхы артистнууд нүхэд Петр Рамоульдович Гофманда, Василий Семенович Гусевта, Константин Михайлович Жуковта БМАССР-эй габьяата артистын нэгээргэ олгоһон тухай Хүндэлэлэй Грамотануудые барюулһан байна.

Тэрэшэлэн артист нүхэр Бахтиаровада, театрын уранһайханай хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Розановта, БМАССР-эй габьяата артист нүхэр Кавериндэ болон хамтадаа 12 хүндэ Хүндэлэлэй Грамотанууд барюулагдаба.

* * *

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ госпитальнуудые ба сэрэгэй частьнуудые культурнаар хангаха хэрэгтэ эдибхитэйгээр хабаадалсаһанайнь түлөө артистнууд Бахтиарова, Гусев, Ковальчук ба бусадта искусствонуудай хүдэлмэрилэгшэдэй союзай түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Забельский искусствонуудай хүдэлмэрилэгшэдэй Союзай ЦК-гэй даалгабаряар Хүндэлэлэй Грамотануудые барюулба.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи искусствонуудай хэрэгүүдые эрхилхэ Управлениин начальник нүхэр Чумаков туйлаһан амжалтануудтайнь дашарамдуулан театрын коллективтэ баярые хүргэхэ тухай приказ уншаба.

Удаань нүхэр Ильичев тус театрын артистнуудые амаршалжа саашадаа үндэр амжалтануудые туйлахые хүсэбэ.

С. МОЛОНОВ.

ГОРЯЧИНСКА ЗАГАҺАШАДАЙ АМЖАЛТА

Горячинска загаһанай заводой хүтэлбэрилэгшэд хэлэһэн үгэдөө хододоо хүрэдэг.

1945 оной хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргаад, январь һарын эхиндэ Горячинска загаһанай заводой коллектив болбол СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын хүндэлэлдэ нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые һунгуулиин үдэр—февралиин 10 болтор дүүргэхэ гэһэн социалистическэ уялга абаһан байгаа. Тиин энэ уялгаяа тэдэнэр нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээ—түсэбынь 108 процент гүйсэдхэгдэһэн байгаа.

Загаһанай ажаүйлэдбэриин хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөн дээрэ заводой директор нүхэр Кушеев болбол загаһа барилгын хахад жэлэй түсэбые Илалтын үдэр болтор дүүргэхэ гэжэ үгэ үгэһэн байгаа. Заводой коллектив болбол манай ороной арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ шэнэ табанжэлэй түсэб тухай хуулиие шудалжа, загаһанай ажаүйлэдбэриин хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөнэй тогтоолые зүбшэн хэлсээд, өөһэд хоорондоо социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэһэнэй ашаар загаһа барилгын хахад жэлэй түсэбые болзорһоонь урда 15 хоног соо 108,7 процент дүүргэһэн байха юм.

Заводой загаһа барилгын түрүү бригаданууд гэбэл, нүхэр Галкинай бригада хахад жэлэйнгээ түсэбые апрелиин 20-до 150 процент, „Свободный путь“ гэжэ загаһан ажалтай колхозой нүхэр Рупышевай бригада хахад жэлэйнгөө түсэбые апрелиин 15-да 150 процент дүүргэһэн байха юм.

Заводой эрэгтэй эмэгтэй загаһашад, хүдэлмэришэд ба албахаагшад загаһа барилгын жэлэй түсэбые Сталинска конституциин үдэр—1946 оной декабриин 5 болтор дүүргэжэ, 90 процентын эрхим сортын загаһа орондоо үгэхэ, 12 центнер эдеэ хоолой ба 15 центнер техническэ тоһо үгэхэ гэһэн уялга абаа.

Социалистическэ мүрысөөнэй тугые улам дээшэнь үргэжэ, ВКП(б)-гэй обкомой ба республикын Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугые жэл дүүрэтэр барижа байхыень заводой коллективтэ хүсэе.

Бүхэсоюзна мүрысөөндэ илабад

Усть-Баргажанай загаһа барилгын моторно станци (директорынь нүхэр Чирков) энэ жэлэй түрүүшын кварталай загаһа барилгын даалгабари 210,7 процент дүүргэжэ, бүхэсоюзна мүрысөөндэ гурбадахи һуури эзэлбэ.

Иигэжэ тус коллективэйхид загаһанай ажаүйлэдбэриин Министерствын приказаар 40.000 түхэригэй шанда хүртэбэ.

* * *

Тэрэшэлэн Кабанскын аймагай Посольско сомоной „Байкал“ гэжэ загаһа агнадаг колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Попов) даалгабаряа 471 процент дүүргэжэ, 15 мянган түхэриг шан абаба.

* * *

Загаһашадай бригадануудай хоорондын мүрысөөндэ Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой бригада (бригадирынь нүхэр Тышкеев) даалгабаряа 246 процент дүүргэжэ, мүн гурбадахи һуури эзэлбэ.

Энэ бригада болбол 9000 түхэриг шанда хүртөө.

15 ЖЭЛ СОО—АРТЕЛИИН ТҮМЭРШЭ ДАРХАН

Яруунын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой член Пунсыг Ешан болбол анха 1931 ондо колхоз тогтохоһоо хойшо түмэршэ дарханаар хүдэлмэрилжэ байна. Мүнөө айхабтар ехэ дүршэлтэй боложо, ямаршье хүдөө ажалай оньһото машина зэмсэгые һайнаар заһажа шадаха болоо. Энээнэй урда жэлнүүдтэ болон мүнөөшье жэлдэ заһабарилһан машинануудынь ямаршье һаадгүйгөөр хабарай тарилгые үнгэргэжэ байна.

Имэ дээрэһээ 15 жэл соо артелиин ударник ябажа, аймаг соогоо алдартай хүн болоо.

Б. СОДБОЕВ.

ФРОНТОВОЙГООР ХҮДЭЛМЭРИЛНЭ

Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ комсомольско-залуушуулай звено хүдэлмэрилнэ. Энэ звеное Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу ехэ дайнда хабаадалсаһан нүхэр Ешэ Нимаев хүтэлбэрилнэ.

Эдэнэр хабарай тарилгые эрхим һайн шанартайгаар 12 үдэр соо дүүргэхэбди гэжэ уялгануудые абаад, хэлэһэндээ хүрэбэ. 83 гектар элдүүрилхын орондо 93 гектар эрхим шанартайгаар элдүүрилһэн байха юм.

Бригадын членүүдэй дунда жэшээтэ һайнаар хүдэлмэрилдэг плугшад А. Очиржапов, П. Дондокова, Д. Санжиев, Ц. Бальжиев, Н. Будаева, сеялкэшэд Б. Раднаева, Б. Аюшеев гэгшэд үдэрэйнгөө даалгабарита нормые 130—150 процент хүртэр гүйсэдхэжэ, бусад плугшадта стахановска ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Мүн эдэнэр тарилгада ябагшадай дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэриие эрхимээр ябуулна.

(Манай собкорр).

Агитаторнууд түүхэтэ хуулиие ажалшадта ойлгуулна

Түнхэнэй аймагай скотимпортын партийна эхин организациин (секретаринь нүхэр Анисимова) агитаторнууд агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие өөһэдынгөө коллективэй дунда үр эдеэр ябуулна.

Партийна эхин организациин ба агыт-коллективэй хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Бельгаевагай халуун туһаламжа доро агитаторнууд нүхэд Усольцева, Демин, Усольцев гэгшэд шэнэ табанжэлэй түсэб тухай хуулияар 4—5 занятинуудые малай фермэнүүд ба холын гүүртэнүүд дээгүүр хэһэн байна.

АГИТАЦИОННО-ПРОПАГАНДИСТСКА ХҮДЭЛМЭРИИЕ ҺАЙЖАРУУЛХА

* *

К. ЩЕРБАКОВ,
ВКП(б)-гэй Заиграйн айкомой секретарь.

* *

«1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ тухай табанжэлэй түсэб тухай хуулитай дашарамдуулан партийна организацинуудай агитационно-пропагандистска хүдэлмэри тухай» гэһэн ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолдо онсо анхарал табяад, манай аймагай партийна организаци табанжэлэй түсэб тухай хуулиие шудалха талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулжа байна.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй энэ тогтоолой үшөө гарахаһаа урда аймагай партийна эхин организацинууд «1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай» нүхэр Н. А. Вознесенскиин элидхэлые шудалжа эхилһэн байгаа.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тус тогтоол болон ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой энэ талаар саашанхи заабаринууд хадаа аймагай партийна организацинуудта программа боложо үгэһэн ба тус хуулиие шудалха талаар агитационно-пропагандистска хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ тон ехэ арга-боломжо олгоһон байха юм.

ВКП(б)-гэй обкомой заабариин ёһоор 1946 оной апрелиин 19-дэ аймагай партийна активай суглаан боложо, «1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай хуули ба аймагай партийна организациин зорилгонууд» гэһэн элидхэл хэгдэһэн байна. Аймагай партийна активай тус суглаан дээрэ партийна эхин организацинуудай бүхы секретарьнууд, колхозуудай түрүүлэгшэнэр, предприятинууд, учрежденинүүд болон аймагай эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд байлсаба. Партийна активай суглаан үндэр дээдэ идейно-политическэ хэмжээндэ үнгэржэ, арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай хууляар табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлхын тула аймагай партийна организацинуудай хамаг хүсые элсүүлхэдэ туһалһан байна. Хүсэд бэшэ мэдээнэй ёһоор табанжэлэй түсэб тухай хуули шудалха 30 гаран кружогууд эмхидхэгдэнхэй. Тэдэ кружогуудта 697 хүн хабаадалсана. Хуули шудалха ябадал ВКП(б)-гэй обкомой дурадхаһан тематикын ёһоор үнгэргэгдэдэг юм. Эдэ кружогуудта 4—6 хэшээлнүүд үнгэргэгдэжэ, 2—3 темэнүүд үзэгдэһэн байна.

Үнгэрһэн үе соо элидхэлшэдэй хүсөөр аймагай предприятинууд ба колхозууд дээгүүр табанжэлэй түсэб тушаа 22 элидхэл хэгдэжэ, тэрээндэ 1.000 гаран хүниие хабаадуулба.

Аймагай центрэй партийна кабинет соо табанжэлэй түсэб тушаа 4 лекци уншагдаһан, 7 хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэһэн, 3 консультаци хэгдэһэн, табанжэлэй түсэбтэ зорюулагдаһан выставкэ эмхидхэгдэһэн байха юм. Табанжэлэй түсэб тухай хуулиие 50 гаран хүн өөһэдөө шудалжа байна.

Табанжэлэй түсэб тухай хуулиие шудалха ябадал Хандагатайн мехлесопунктын партийна эхин организацида (ВКП(б)-гэй обкомой парторг нүхэр Нарицын) муу бэшээр эмхидхэгдэһэн байна. Эндэ 157 хүниие хабаадуулһан 6 кружогууд эмхидхэгдэнхэй. Кружогуудайнь хэшээлнүүд саг үргэлжэ болоно. Мүнөө үедэ тэдэ кружогууд 4—5 хэшээлнүүдые хээд, гурбадахи темээ шудалһан байна. Нүхэр Нарицынтай хамта энэ хүдэлмэридэнь мехлесопунктын директор нүхэр Соборов ба кадрнуудай таһагай начальник нүхэр Гыдыпов ба бусад эдибхитэйгээр хабаадалсадаг.

Энэ партийна эхин организаци болбол табанжэлэй түсэб тушаа лекци ба элидхэлнүүдые үнгэргэдэг. Мүнөө хүртэр 5 лекци ба элидхэл үнгэргэгдэжэ, 350 гаран хүн хабаадуулагдаһан байна. Агитаторнуудай хүсөөр мехлесопунктын хүдэлмэришэд ба албахаагшадай дунда табанжэлэй түсэб тушаа 80 хөөрэлдөөн үнгэргэгдэжэ, тэндэнь 570 хүн хабаадуулагдаһан байна.

Агитаторнуудтай 4 семинар үнгэргэгдөө. Кружогуудта хэгдэдэг хэшээлнүүд болон лекци, хөөрэлдөөнүүдһээ гадна агитаторнууд болбол хүдэлмэришэдэй дунда газетэ журнал ходо уншажа үгэдэг байха юм.

Табанжэлэй түсэб тухай хуулиие Онохойско лесокомбинадай партийна эхин организацида (секретаринь нүхэр Васильева), Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организацида (секретаринь нүхэр Сотникова), «III Интернационал» колхозой партийна эхин организацида (секретаринь нүхэр Насандариева) мүн лэ муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй. Тэндэхи кружогуудта 4—5 хэшээлнүүд үнгэргэгдөө, агитаторнуудынь хөөрэлдөөн, элидхэлнүүдые үнгэргэдэг ба агитаторнуудай семинар болодог юм.

Олонхи партийна эхин организацинууд табанжэлэй түсэб тушаа фотомонтаж диаграммануудые хэһэн байна.

Аймагай колхозууд ба предприятинуудта ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда агитациин таһаг (даагшань нүхэр Перевалов) элдэб лозунгнууд, плакадууд болон табанжэлэй түсэб тухай нүхэр Вознесенскиин элидхэл ба «Хуулиин» 250 номуудые эльгээһэн байна. Энэ болбол аймагай ажалшадай дунда СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай хуулиие нэбтэрүүлхэ ябадалдань партийна организацинуудта ехэхэн туһаламжа боложо үгэһэн байна.

Пропагандистска хүдэлмэриие эмхидхэхэ талаар зарим нэгэн амжалтануудай байбашье, энэ талаар бидэнэр тон олон дутуу дундануудтай гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

ВКП(б)-гэй айкомой партийна активай суглаанай тогтоолые ямар зэргээр бэелүүлжэ байһаниие шалгаха зорилготойгоор һаяын үдэрнүүдтэ «Арбижал» колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Кулаковой «Хабарай тарилгын үедэ хэгдэһэн олониитын-политическэ хүдэлмэриин байдал тухай» гэһэн элидхэл шагнаад, энэ шухала хэрэгые һуларуулһанайнь түлөө нүхэр Кулаковые хатуугаар хэһээхэ баатай болоһон байна. Табанжэлэй түсэб тухай хуулиие нэбтэрүүлхэ ябадал «Улаан Эрхириг» (партийна эхин организациинь секретарь нүхэр Галсанов), Молотовой нэрэмжэтэ (партийна эхин организациинь секретарь нүхэр Батуев) ба бусад олон колхозуудта мүн лэ муугаар ябуулагдана.

Энэ оной майн 24-дэ ВКП(б)-гэй айком болбол партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай нэгэ үдэрэй семинар үнгэргэжэ, «1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо түсэб тухай табанжэлэй хуулиие шудалха хэрэгэй ябаса тухай» асуудал зүбшэн хэлсэжэ үзэһэн байна.

Аймагай колхозууд, МТС-үүд, предприятинууд ба албан газарнуудай партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай семинар дээрэ табанжэлэй түсэб тухай хуулиие аймагай ажалшан арадай дунда нэбтэрүүлхэ ябадалда ехэхэн дутуу дунданууд байһаниинь элирүүлэгдэжэ, энэ талаар байһан дутуу дундануудаа усадхаха тушаа бодото заабаринууд үгтэһэн байна.

Табанжэлэй түсэб тухай хуулиие шудалха ябадал хадаа ойро зуурын кампани бэшэ, харин партиин саашадаа хэхэ агитационно-пропагандистска хүдэлмэриин гол шухала хуби болоно гэһэн ВКП(б)-гэй ЦК-гэй заабариие бидэнэр мартанагүйбди. Һарын, кварталай, жэлэй түсэбые арадай ажахын бүхы һалбаринуудаар дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэл хадаа партийна эхин организацинуудай гол шухала зорилго болоно гэһэн ВКП(б)-гэй ЦК-гэй заабариие хүтэлбэри болгожо абаабди.

Партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай семинар дээрэ табанжэлэй түсэб тухай хуулиие шудалха ябадалда онсо анхаралаа табиха тон шухала гэһэн эрид асуудал табигдаһан байгаа. Энэ хүдэлмэри болбол ёһото һайнаар ба үдэр бүри үнгэргэгдэжэ, колхоз, предприяти, учреждени, эмхи зургаануудай урда байһан бодото зорилгонуудтай тааралдуулан ябуулагдаха ёһотой.

Агитациие зураг, диаграмма, лозунг гэхэ мэтээр эли тодоор харуулха ябадалые эридээр һайжаруулха зорилго табигдана. Колхоз, предприяти, албан газар бүхэн мүнөөнһөө эхилжэ уранһайхан плакат, диаграмма гэхэ мэтые бэлэдхэжэ эхилхэ ёһотой. Табанжэлые дүүргэхын ба уридшалан дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө колхозуудай, предприятинуудай хоорондо үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тухай асуудал семинар дээрэ мүн лэ хэлсэгдэһэн байна. Манай аймагые Иволгын аймаг социалистическэ мүрысөөндэ уриһан байна. Бидэнэр тэдэнэй уряалые хүлеэн абажа, абаһан уялгануудаа дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсонобди.

1946 оной хүдөө ажалай хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө аймаг хоорондохи социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, аймагай партийна организаци болбол аймагай ажалшадай дунда нэбтэрүүлгын хүдэлмэриие 1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай хуулиие манай аймагай урда байһан бодото зорилгонуудтай холбодуулан, бүри ехээр ябуулха уялгатай.

...унай сагые жэшээтэ һайнаар хэрэглэжэ, ...ууһа малайгаа ашаг шэмые дээшэлүүлэе!

◆◆

...үнөө үхэр малаа таргалуулжа, тэдэнэй ашаг ...ые дээшэлүүлхэ эгээл таатай зохид саг ерээ. ...сагые эзэн ёһоор хэрэглэжэ шадаһан дээрэ, ...шай манай Бурят-Монгол республикые ашаг ...exэтэй малажалтай республика болгохо гэ... ...партиин Центральна Комитедэй түүхэтэ заа...ые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэг дулдыдажа байна. Тиимэ ушарһаа мүнөө бэлшэжэ ябаһан ...е тон һайнаар хаража байха, тэндэ хүдэлмэ...жэ байһан бүхы хүнүүдэй ажалые һайнаар эм...хэ ба тэдэнэй байра байдал тухай һаналза

◆◆◆

табиха, түсэбөөр хараалагдаһан бүхы эхэ малнуудые ороондо оруулха, мүн тиихын хажуугаар ехэ һү һаахын, ехэ ноохо хайшалхын, түлнүүдые хоролтогүйгөөр тэнжээжэ харахын түлөө тэмсэхэ болоод ерэхэ үбэлдэ эртээнһээ эрхимээр бэлэдхэхэ гээшэ бидэнэй шухала зорилго болоно.

Гэхэ зуура энэ зорилгые өбөр нобшоор дүүргэжэ байһан колхозууд бии байна. Дооро тунхаглагдаһан материалнууд хаана һайн, хаана муу ябажа байһан тухайнь хэлэжэ үгэнэ.

◆◆◆

Түнхэнэй аймагай колхозууд орооной кампаниие таһалдуулжа байна

...ажал дээрэ ороонoй кампани ...онсо шухала хэмжээ-ябуулга ...олоно. Эмхитэйгээр ба саг хуга...онь мал ажал дээрэ ороонoй ...иие үнгэргэхэ ябадал хадаа ...республикын колхозууд ба сов...ай малай тоо толгойе саашадаа ...руулха ябадалые хангахавь эли

...ай ороонoй кампаниие һайнаар ...хэ ба үнгэргэхэ хэрэг Түнхэ...агай колхозуудта онсо шухала ...шанартай байна. Үнгэрһэн ...үдэ энэ аймагай колхозуудта ...олгой эхэ малай һубайрһанһаа ...хэдэн зуун толгой түл абтаа...һан юм. Жэшээлхэдэ, 1945 он... толгой гүүнэй ороойдоо 407 ...нь унагалһан, 5146 үнеэнэй ...толгоинь тугаллаһан, 6519 толгой ...ямаадай 6227 толгойнь хурь... байна. Ниихэдээ аймагай колхо...116 толгой түл абажа шадаагүй ...Энэнь 4116 толгой залуу мал ...гаргашалһантай адли болохо

...нска сельсоведэй гансал Молото...эмжэтэ колхоздо үнгэрһэн жэл ... толгой түл абтаагүй байха юм. ...энэй аймагай колхозууд һүүлэй ...жэлэй турша соо, хони ямаан...шээрэнь, мал ажалые хүгжөөхэ ...түсэбые дүүргэжэ шадаагүй.

Энээнэй гол шалтагаанинь хадаа эхэ малай һубайрха ябадал болоно.

Нарай түлые һайнаар харууһалха бүхы условинуудай байһаар байтар малай һубайрха ябадалые юугээр элир хэйлхэб?

Аймагай партийна советскэ организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, илангаяа аймагай зооветмэргэжэлтэд ороонoй кампаниие һайнаар эмхидхэхэ ба үнгэрүүлхэ ябадалай онсо шухала баһһаниие хүсэдөөр ойлгоогүй дээрэһээ болоно.

Мүнөө аймагай хүтэлбэрилэгшэд үнгэрһэн жэлэй дутуунуудһаа һургаал абаһан дүнгүүдые хээ гү гэжэ асууха хэрэг гарана.

Мүнөө үедэ үшөө юушье хээгүй гэхэ болоно. Энэнь эхэ малые ороондо оруулха түсэбые дүүргэлтэ тухай мэдээнһээ гэршэлэгдэнэ. Энэ оной майн 15-ай мэдээгээр гүүлые ороондо оруулха түсэб 19.5 процент, үнеэдые ороондо оруулха түсэб 28,5 процент дүүргэгдэһэн байха юм.

Иимэ байдалые саашадань тэсэжэ ябашье болохогүй. Аймагай партийна, советскэ ба газартаряалангай органууд богони хугасаан соо бүхы колхозуудай малай ороонoй кампаниие гүйсэд хангахын тула эрид арга хэмжээнүүдые абаха ёһотой. Гэхын хамта, аймагай ахалагша ветеринарна врач нүхэр Козловой һула хүдэлмэриие мүн лэ гэмдэглэхэ хэрэгтэй болоно. Ушарынь хадаа, нүхэр Козлов аймагай колхозуудаар ходо ябажа, малай ороонoй кампаниин ябаса хинажа байдаггүй, харин һанахадаа нэгэ колхоздо ошожо, колхозниггудта малажалай талаар практическа туһаламжа үзүүлхын оронд, элдэб мэдээ абаха ябадалаар өөрынгөө хүдэлмэриие колхозууд дээрэ дүүргэдэг байна. Майн 11-дэ аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Бадмаев гэгшэ Туранска сельсоведэй Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо ошожо, ветеринарна туһаламжа үзүүлхые нүхэр Козловто дурадхаһан байха юм. Нүхэр Козлов огто мэдэгдэхэгүй шалтагаанаар мүнөө хүртэр тус колхоздо ошоогүй байна. Юрэнхыдөө АЗО-гэй зооветмэргэжэлтэд өөһэдынгөө уялгые муугаар дүүргэдэг гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй болоно.

Ушар иимэһээ БМАССР-эй малажалай Министерство болбол дурсагдаһан зүйлдэ онсо анхаралаа хандуулжа, тэдэ нюурнуудһаа эрид эрилтэ табижа, парти ба правительствын эрилтын ёһоор тэдэниие хүдэлмэрилүүлхэ ёһотой.

Д. ПОТЕЕВ,
ВКП(б)-гэй Обкомой малажалай таһагай инструктор.

Үбһэ ехээр хуряахын түлөө

„Б-М. Үнэнэй“ тусхай корреспондентһээ

...нгын аймагай Загастайн ...ой Сталинай нэрэмжэтэ кол...буурал сагаан толгойтой Бадмажапов ба Буда Дашиев хоёр үбгэд хүдэлмэрилжэ ... юм. Эдэнэр ямарханшье ...шираг хүбүүдһээ дутан...нэ жэлдэ эдэ хоёр үбгэд ...нска табанжэлэй түсэбые ...лхын тула туһаламжа хүр...үсэлэнтэйгээр колхозойнгоо ...ениин түрүүлэгшэдэ ерэжэ, ...сабшалан уһалгада эльгээгыт гэһэн байха юм.

Тээд колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ц. Лхамажапов гэгшэ эдэнэртэй һайнаар хөөрэлдэһэнэй һүүлээр Зүй гэжэ нютагта сабшалангай газарые уһалха даалгабаритайгаар эльгээһэн байгаа.

Мүнөө эдэнэр имагта нэгэ хэды хоногой турша соо 24 километр газарта һубаг канава малтаад, нэгэдэхи ээлжээндэ 49 гектар уһалаад, хоёрдохи ээлжээндэ 27 гектар уһалһан байна. Мүн тэрэшэлэн 17 гектар сабшалангай газарые модо шулуунһаа сэбэрлэжэ 95 тэргэ наг шэбхэ гаргаһан байха юм

Мүнөө эдэ хоёр үбгэд колхозойнгоо малда бата бэхи тэжээлэй база байгуулхын түлөө, үндэр баян ургаса туйлажа, республикын түрүү луговодуудай нэрэ зэргэдэ оролсохо хүсэлэнтэйгээр эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна.

Хони ямаадаа ногоондо садхаана

...ин аймагай Үдын сомоной ...ай нэрэмжэтэ колхозой хо...товарна фермын (бригади...нүхэр Сундуева) хүдэлмэри...шэнэ Сталинска табанжэ...түсэбые бэелүүлхын түлөө тэм... байна.

...фермын хонишод 1110 эхэ ...оо 1142 хурьга абаад нэгэ...лэй гарзагүйгөөр тэнжээжэ ...Мүн 1096 толгой түлнүүд ...хоролтогүйгөөр ондо оруу...ТФ-гэй эрхим хонишод хү...ин һайн жэшээ харуулжа, ...даажа абаһан хонидоо тобир ...ар ондо оруулаад, абаһан ...даа бүрин бүтэнөөр мал бол... байна. Жэшээлхэдэ, хонишон ...кап Жамьянова 230 эхэ хо...237 хурьга, Дулма Цыдыпо... эхэ хонинһоо 236 хурьга, ...Цыренова 151 эхэ хонин...4 хурьга, Ханда Митыпова 223 эхэ хонинһоо 226 хурьга абажа, нэгэшье хурьга үхүүлэнгүйгөөр тэнжээжэ байна. Тэрэшэлэн эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай инвалид Бабу Шаданов, Дари Ойдопов, Пунсук Доржиева, Шойбсонова гэгшэд үбэлэй үедэ түлгэнүүдые өөһэдтөө тушаажа абаад, тобир тарганаар ондо оруулаа. Мүнөө үедэ тус МТФгэй хүдэлмэрилэгшэд хонидоо зунайнь бэлшээриин газарта гаргажа, нооһыень гээлгэнгүйгөөр хайшалжа абахын түлөө эршэмтэй хүдэлмэри ябуулжа байна. Гадна, эндэхи хонишод үбһэ ногоонһоо үндэр ургаса абахын тула хонинойгоо үбэлэй байрын хохир шэбхые сабшалангай газар дээрэ тараан адхажа байна.

Мүнөө тэдэнэр хони ямаадаа ногоондо садхаажа, һү шэмыень үдэрһөө үдэртэ дээшэлүүлжэ байна.

Ю. ЦЫРЕНОВ.

Түрүү гүүртэ

Эгэтын сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой Егорова Булгадай даажа байһан гүүртэ колхоз соогоо түрүү һуури эзэлнэ. Тус гүүртэ жэлһээ жэлдэ бодо ба нарай малаа халуун анхаралаар хүреэлжэ, нэгэшье хоролтогүйгөөр үсхэдэг байна. Энэ жэлдэ 40 тугал хүлеэжэ абаад, нэгэшье гарзагүйгөөр тэнжээжэ байна. Тэрэшэлэн хабарай малай бэлшээри зүбөөр эмхидхэжэ, малаа һайжаруулжа байна.

Энэ гүүртынхид мүнөө үедэ хохир хумхяа таһалжа, хойто үбэлэйнгөө дабисхаа бэлдэжэ, гууса хорёогоо сэбэрлэжэ, жэжэ бага заһабарилга хэжэ байна.

Гүүр эзэдэй хоорондохи социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон эдэнэр 2-дохи кварталда түрүү һуурияа алдахагүй гэжэ шармайн оролдонол.

Сывандоржи ДУГАРОВ.

Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз

Энэ үүлтэртэ адуу үсхэбэрилхэ хэрэг эрхим һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Тус колхозой моришон нүхэр Михайлов Лифан Иванович гэгшэ өөрынгөө хүдэлмэридэ оролдосо ба шалабари гаргажа, иимэ эрхим моридые олоор үехэжэ үгэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нүхэр Л.И. Михайлов өөрынгөө харууһалжа байһан „Победитель“ гэжэ залуу азаргынгаа хажууда байна.

И. Красавцевай фото.

ЖАМСО ТУМУНОВ.

Комбат)*

Томо гэгшын шулуун сарай соо түүдэг табибабди. Уб улаан дүлэн сарайн потологто тулатар шушууртан хүбхэлзэнэ.

Минии зосоо ехэ хүхюун, орёолто гуталаа хатаанаб. Галда хүлөө шараад һуухадаа нойрни хүрэнэ. Нойройнгоо хүреэшье һаа унтаха дурамгүй, угаа ехээр хөөрэлдэхэ дурам хүрэнэ.

Комбат гал унаад, дүлаасажа һууна. Нюдэнэйнь хүмэдхэ доошоо һанжажа, нюдэдыень харагдахаа болиторонь хушана. Эсэһэн шалаһандаа нюдэнэйнь зубхиһаа уһанай дуһал һайража, хасар уруунь гоожоно. Корчагинай гонзогор ута нюур дээрэнь нэгэшье һудаһан хүдэлнэгүй, ехэ бодолгодо хатаһан хэбэртэй. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ тэрэ ехэ муухай болошоод байһаншье һаа яашагүй хайратай байба.

Би Корчагинай зангые ехэ һайса мэдэхэ болобоб. Иигэжэ һуухадань өөрһөөнь урид үгэ хэлэжэ болохогүй. Иимэһээнь би огто абяа шэмээгүй Корчагин мэтэ уры дуры болошоод һуунаб. Корчагин ехэ нюдэдөө халта онгойлгожо, намайе харана, удаань баһа анина, яаралгүйхэн амаа ехээр ангайлгажа эбһээлнэ, тиигээд уралаа жамынэ. Одоошье нюдэдынь нээгдэбэ. Нюдөө харахадань хоёр нидхынь хоорондо обоорһон арһаниинь үгы боложо, сохо дундууронь гурба дурбэн нариихан уршалаанууд зурылдана, комбат урдамэтэ сэбэр сула болошоно. Сохо уруугаа һанжаһан үһөө ара тээшэнь эльбэжэ, уужам хёрхо нюдэдөө яашагүй һүртэйгөөр ялалзуулжа;

—Шимни юу бодоообши?—гээд хүндэ гэгшээр даламур дээрэмни гараа табижа,—үхибүүдшни һанаандаш ороо гү?..—гэжэ һураад, намһаа харюу хүлеэжэ ядахадаа,—минии һанаандам үхибүүдни баһа оронол. Мүнөө гэртээ ошоо һаа, тэдэнээ эрхэлүүлжэшье шадахаа маргажархиһан байха хаб,—гэнэ.

—Олон үхибүүтэй гүт?—гэжэ һурабаб.

—Хоёр,—гэжэ Корчагин харюусаад, ойр зуурахана хэлэхэ үгөө һанажа ядан байгараа,—эхэнэрни 1941 ондо немецүүдһээ тэргилжэ, уһа гаража ябатараа һомондо дайруулшоо юм. Үхибүүдни хоюулаа үлөө! Хари Лидка ошожо, тэдэмни амараа гээ бии,—гэнэ.

* * *

Урагшаа дабхиха бүреэ, байлдаанай хатуу болохо бүри Корчагинай зангаа түргэн хубилдагынь гайхалтай, хуушанай Корчагин бэшэ, танигдаагүй тад ондоо хүн хэбэртэй болошобо. Үдэр ерэхэ бүри дошхон шэрүүн зан абаринь хайлажа, тэрэ номгон даруу болоно. Тиигэбэшье зүрхэгэй солбон зандаал ябаһан. Энээндэнь ехэ баярлахаар байба. Солдадууд тэрээндэ улам улам дуратай болоожо, эсэгээ дахаад ябаһан юумэдэл хажууһаань һаладаггүй байба. Комбат энэ үдэр хоёр дабхар гэр эзэлэлгэндэ хоёр дахин халта шархатаба. Хашагай зэргэ түмэрэй хаялаһан эрхыень шалбалба, гранатын тэһэрдэһэн баруун гарайнь сарбууе халта дайраба. Алишье шархыень Корчагин уюулбагүй.

Арбагар арбагар наһалиг үндэр мододһоо бууһан зурагар зурагар һүүдэрнүүд нойтон шара саһые алаг эреэн болгожо, наранай доошоо болохо бүри эдэ һүүдэрнүүд улам улам ута болоожо, бидэнэй арада хэдэн зуун метр байһан боролжо хүртэр һунана. Корчагин тэрэ һүүдэрнүүдые зубшан ара тээшээ хаража байтараа гэнтэ миһэд гэжэ:

—Харана гүш, тэрээ тэрэ!. Николай Корчагинай ахалагша адьютантань ябана гээшэ. Зүрхэтэй хүн, тээд нарилдаг гээшэнь аргагүй. Харалдаа һудал зубшажа ябахыень... Байшаба.. Юундэ байба гээшэб гээд Корчагин миһэрхээ болёод. нюдөө аршаад, өөдөө үндыгөөд орхибо. Тархиинь хажууханаар һ(м)н хииганаад гарашаба. Үндыһэн шагтай Корчагин һомо үргөөһэн юумэдэл шэхээ һабардаад абана. Тэрэ нюдөө ахалагша адьюдантһаа холодхоногүй. Ахалагша адьюдантынь хажууда сагаан хубсаһатай бүрэгэр жаахан хүн шара саһан дээрэ һүүмыжэ харагдана. Немецүүд тэдээн хүдар миномедоор буудаад гараба. Луг, луг гэһэн абяан газар дорьбооно. Энэ ехэ нээрбээн соогуур шаажагайн шахаан мэтэ нариханаар:

— Николай! Николай! — гэһэн эхэнэр хүнэй абяан соностобо.

— Лидка! Лидка! — гээд, Корчагин тэрэ эхэнэрэй абяа гараһан газар тээшэ гүйжэрхибэ. Андрей хойноһоонь дахаад арилшаба. Тэдэнэй саана наанань минэ тэһэржэл байна. Бүри хүл доронь гэхээр хара утаан бушхашаба. Корчагин Андрей хоёр нэгэшье зогсонгүй, сэб сэхэ хара утаан уруу ороод үгы болошобо. Бороложо бүрхүүгөөд байһан утаанай дэгдээгүйдэ комбадай хойноһоонь ошоходом, тэрэ Лидкые хоёр гар дээрээ үргөөд, иишэ тиишээ тэмтэржэ байба. Лидкын һаглагархан шара үһэниинь доошоо һанжажа, һалхинда үлэ мэдэг хиидэнэ.

— Энэ баарһаниие хаанаһаа ерээ гэжэ һананаш? . . Аяар Хара далайн тэндэһээ минии нэрые нэгэ дуудаад, үхэхэ гэжэ ерээ ха юм, — гэжэ комбат оройдоошье гажарһан янзагүй хэлээд, Лидкын унтаһан юумэндэл анилдаад байһан гансашье нёлбоһогүй нюдэндэ уб улаан уралаа хүргэжэ, һугшаржа байгаад, аргагүй шангаар бархиршаба . . .

Түрүүшын шугамһаа ара тээшээ гаргагдажа, оройдоо һандараагүй немецкэ һууриндa гурбан үдэр амарбабди. Дутуу дунда юумэе хүсэлдүүлжэ, дахин дайнда орохоо бэлэдхэбэбди.

Гурбан үдэр юушье мэдэгдэнгүй үнгэршэбэ. Штабта шэнэ карта ерэнхэй, ахалагша адъютант тэрээн дээрэ маршруудаа тэмдэглэнэ. Старшинанууд, ампарта суглуулжа, баня бэлэдхэбэ. Корчагин баня соо һууһанаа мэнтэгэр улаан болошоод гараба.

Офицернууд сугларба. Комбат сагаан самсаараа тэдэнэй дунда һууна. Нэгэ бага тураһан янзатай шэг шарайнь нямһал зүдэрүүгээр харагдана. Комбадһаа эхилээд, нимгэн сагаан стакануудаар дүүрэн дүүрэн „шэнгэн сагааниие“ барибабди.

— Иигээд дахин дайнда орохомнай гээшэ. Минии батальон соо өөрынгөө даалгабариие дүүргэжэ шадахагүй хүн нэгэшье байха ёһогүй гэжэ комбат хэлэнэ.

Комбадта дадаһан офицернүүд тэрэнһээ гааһа алшуурыень эрижэ, — концертээ, комбат, харуулыт! Алим артистнартнай? — гэлдэнэ.

— Артистнууд харуулха яахаяа өөһэдөө мэдэхэ, — гээд комбат намда хандажа, үһөө ара тээшэнь эльбэжэ, уралаа жэмылгэжэ, сохынгоо арһые хоёр нидхынгээ хоорондо обойторынь суглуулжа, аргагүй томоотой янзаар:

— Дайн гэжэ юун гээшэб? — гэжэ һураад, харюу хүлеэнгүйгөөр миһэд гээд, тархяа һэжэржэ:

—Дайн гээшэешни үхэлтэй тэмсэхые хэлэнэ гэжэ һананаб. Бидэ үхэлтэй тэмсэнэбди, үхэлые диилээ һаа, дайсаниие диилэхэбди, — гэбэ.

Түмэр пеэшэн соохи гал няжаганажа, пеэшэнэй халуун амисхал бидэндэ хүрэжэ, хубсаһыемнай дулаасуулан, зайн халуунтай нкилэжэ, бэеымнай хүлэргэнэ. Корчагин самсынгаа захын уялаае тайлажа, үбсүүгээ һэлинэ.

— Үхэл гээшэшни хүнэй тон аюултай дайсаниинь гээшэ — гэжэ бултанда хандажа хэлээд, нам тээшэ эрьелдэжэ: — Лидкын наһа барахые хараа һэн бэзэш, — гэнэ.

Эгээл энэ үедэ газаа ямаанай маараха, тахяагай хуугайлха соностожо, орожо болохо гү гэһэн абяан дуулдана.

— Үүр сайба ха юм, — гэжэ хэлээд, комбат ушаргүйгөөр энеэжэ, нюдэнэйгөө нёлбоһые аршажа байжа энеэбэ. Үүлэн дэлигдэжэ, сабхишан Скуби, писарь Рослов, ординарец Андрей гурбан орожо ерээд, Корчагинай урда зогсобод. Корчагин эдэниие харахадаа бүри ехээр энеэжэ, тэдээндэ дүүрэн дүүрэн стакантай архи барюулжа:

— Эдэ һайн хүнүүд. Дайсанай гал соо шубуунай ниидэжэ хүрэхэгүй газарта хүрөөд һэншье гэнгүй байха, — гээд тэдэ гурбанайнгаа стакануудаа хооһолхотойнь хамта, — зай, хүйхэрнүүд, концертээ харуулагты! — гэнэ.

Сабхишан Скуби гэнтэ буршагад гээд, хоёр бээлэйгээр шэхэ хэжэ, ямаае һажаалдан маарaжа шашхажа байжа хатарна. Рослов улаан будэй үртэһэ тархиингаа оройдо уяад, тахяае һажаалдажа хуугайлан хатарна. Удаань эдэнэр багуудаа абажа хаяад, үндэр томо Андрейн хоёр хажуудань ерэжэ зогсонод. Андрей һайхан бүдүүн хоолойгоор Ермак тухай дуу дуулана. Корчагин гүйжэ бодоод, тэрэнэй дала мүрые тушажа, бүри бүдүүн аад, солгёон дорюун аялгаар дахин дахин Ермагай нэрые дурдажа, Андрейн аялгые дабталсана.

Үглөөдэр бидэниие үшөө, шэрүүн шанга ба алдар солото тулалдаанууд хүлеэжэ байгаа һан...

*) Үргэлжэлэл. Эхиниинь «Б.-М. Үнэнэй» майн 26-най ба 29-нэй номернуудта.

РЕДАКЦИДА ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮДҺЭЭ

Анхаралаа табихаар болобо

Мүнөө дүрбэдэхи табанжэлэй түсэбые дүүргэхын түлөө бүхы советскэ арадуудай эршэтэйгээр тэмсэжэ байһан үедэ, тэдэнэй улам ургажа байгаа культурна эрилтые хангаха ба культурнаар амарха ябадалые зүбөөр эмхидхэхэ туйлай шухала удхашанартай болоно. Гэбэшье зарим культурын ба амаралтын паркнууд, садуудай хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө урда табигдаһан мүнөө үеын зорилгонуудые үшөө хүсэд ойлгоогүй гэхэ гү, али хүдэлмэреэ һайжаруулхын хойноһоо оролдодоггүй зандаа байһаар.

Жэшээлхэдэ, манай республикын столица Улан-Удэ городой садай хүдэлмэриие хараад үзэе. Майн һайндэрнүүдээр дашарамдуулан сад нээгдээ һэн. Гэбэшье, радиогоор тунхаглагдаһан ба үйлсэнүүдээр няагдаһан гоё һайхан соносхолһоо бэшэ, бодото дээрээ энэ садта ямаршье түхеэрэлгэ хэгдээгүй хүнэй амархаар журам байгуулагдаагүй. Танцын талмайн полонь дээрэ доро һуулгагдаһан, талмайе тойруулан хүнэй һуужа амарха һандали мүнөө хүртэр хүсэдөөр хэгдээгүй, зоной олоороо суглардаг амаралтын үдэр ба тэрээнэй урда үдэшэ садай харгынууд ба танцевалха талмайда уһа сасажа, тооһо дараха тухай хэншье оролдолго гарганагүй.

Бурят залуушуулай ёхор наадаха газар культурна бэшээр түхеэрэгдэнхэй. Тусхай талмай бии болгогдоһон нэрэтэй аад, саг соогоо нээгдэхэгүй, соло эльһэн юм.

Эдэ бүхы дутуу дунданууда хажуугаар, городой сад соо хуулида харша үзэгдэлнүүд али олон ушардаг байна. Наһа хүсөөгүй багашуулда садта үдэшэлэн орохо эрхэ олгогдодог заншалтай. Тэдэнэр таримал модо ба сэсэгүүдые уһалдаг соргонуудаар танца хэжэ байгшад худар уһа сасаха, олон зоной сугларһан газар тээшэ шулуугаар шэдэхэ гэхэ мэтээр хулиганска үзэгдэлнүүдые үдэр бүри шахуу гаргадаг байна.

Садай директор нүхэр Власова гэгшэ эдэ бүхы дутуунуудые мэдэжэ байгаашье һаа, ямар ушарһаа һанаа амархан һуугша юм. Энэ асуудал тухай зохихо газарһаа анхаралаа табихаар болообшуу.

Б. ЖАПОВ.

Кировэй нэрэмжэтэ колхоз хожомдоһоор

Яруунын аймагай Эгэтын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз хабарай тарилгада орохоһоо эхилээд хожомдожо ябана.

Энэ колхоз графигай ёһоор бүхы ороохото культурануудай тарилгые 20 үдэртэ дүүргэхэ түсэбтэй аад, һара соо 548 гектарай орондо оройдоо 278 гектар тариһан байха юм.

Юун дээрэһээ иигэжэ гээгдэнэб гэбэл, энэ колхозой тарилгада ябагшадай дунда ажалай жаяг заршам үгы, ажалдаа орой гараха ба эртэ ородог, эдэнэрэй дунда социалистическэ мүрысөөн һулаар эмхидхэгдэһэн, агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри муугаар ябуулагдадаг шалтаганууднаа болоно.

Тараан ажалай бригадануудта ябаһан 50 колхозниуудай нэгэниинье үдэрэйнгөө даалгабарита нормые дүүргэнэгүй. Плугшад бүхэн үдэр соо 0,25 га, ехэ болоохаа 0,5 га хахална. Мүн тэрэшэлэн шанар муутайгаар тариха агротехническэ заабаринуудые сахидаггүй баримтанууд олон үзэгдэнэ.

Тус правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Белоусов ба партийна организаци болбол эдэ бүхы дутуу дундануудые усадхаха тушаа ямаршье хэмжээ абангүй һууна.

Ушар иимэһээ энэ колхозой хабарай тарилга тон хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэжэ байна. Тиимэһээ Сталинска табанжэлэй түрүүшын хабарай тарилгые эрхим һайн шанартайгаар богонихон болзор соо дүүргэхэ ябадалда һаад хэгшэдые хатуу шангаар хэһээхэ зэргэтэй.

А. Шулунов.

МАНАЙ РЕСПУБЛИКЫН hОНИН

Стадион барилга

Энэвэhээ урда тээ манай столица Улан-Удэ hайн стадионгүй байhан юм. Тиимэ дээрэhээ энэ жэлдэ паровозо-бүтээлгын заводой дэргэдэ „Локомотив" гэжэ томо стадионой барилга эхилhэн байна.

Энэ стадион болбол өөрынгөө талмай ба түхеэрэлгээр республика дотороо эгээн ехэ стадион боложо, физкультурно-спортивна центр болохо байна.

Тус барилгада 1, 5 миллион түхэриг гаргашалагдаха ба стадионой эзэлхэ талмай 10 гектар байха юм. Гансахан энэ ушар болбол барилгын хүдэлмэриин хэлэшэгүй ехэ байhые харуулна.

Баригдахаа байhан стадион ямар байхаб гэхэдэ: дундань 3000 хүнэй hууха трибунатай спортивна ядро байха. Тэндэнь футболоор наадалган, үндэрые ба утые харайлга, копье ба диск шэдэлгэ, ядро түлхилгэ, мүн бусад спортнуудай мүрысөөн үнгэргэгдэхэ юм.

Энэ спортядрогой талмай дээрэ үбэлэй үедэ уhа адхагдажа каток болгогдохо байна. Катогынь 54 прожектороор эндэ тэндэhээ гэрэлтүүлэгдэхээр хараалагдана.

Гална үбэлэй спортзал, спорт-павильон, санын ба катогой базанууд, буудалгын тир гэхэ мэтэ томо барилганууд ба уhанай бассейн баригдаха байна.

Энэ жэлэй туршада 1500 хүнэй hууха трибунатай спорт-ядро ба стадиониие тойруулжа хааhан хашаа баригдажа дүүргэгдэхэ юм. Үлэгшэ барилгануудынь жэлhээ жэл бүхэндэ нэмэгдэн баригдажа, дүүргэгдэхээр хараалагдана.

1946 оной туршада хэгдэхэ хүдэлмэри тон ехэ байна. Стадионой талмай тэгшэлхын түлөө 18000 кубометр шорой шэрэгдэжэ гаргагдаха, тэрэнэй 12000 кубометрэнь энэ жэлдэ шэрэгдэхэ юм.

Эдэ бүгэдэ хүдэлмэриин дүүргэлтэдэ городой комсомолецууд ба залуушууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад үргэнөөр хабаадалсажа байна.

Чеховэй „баабгай" гэжэ зүжэг табина

Мухар-Шэбэрэй аймагай Подлопатинска уншалгын байшанай дэргэдэ 7 хүнөөр бүридэhэн агитбригада эмхидхэгдэhэн байгаа. Бригадынхид болбол нүхэр Кондратюковой хүтэлбэри доро хабарай тарилгын түрүүшын үдэрнүүдтэ уншалгын байшанда 3 концерт табиhан байгаа.

Таряанда ябагшадай холо ошохолонь тус бригадынхид полевой стануудаар ябажа концерт табижа захалhан юм.

Энэ бригада болбол Чеховэй „Баабгай" гэжэ зүжэг табихаhаа гадна урданай элдэб дуунуудые дуулажа, хатар наада харуулжа колхознигуудые hонирхуулдаг байна.

Хабарай тарилгын дүүрэтэр тус бригадынхид Подлопатинска сомоной колхозуудай полевой стануудаар хоёр хоёр концерт табихаар хараалнад.

Агитбригадын член нүхэр В. Кальсина СССР-эй арадай ажахые hэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тушаа элидхэл ба хөөрэлдөөнүүдые концертынгаа урда тээ үнгэргэдэг байна.

Энэ бригадын хүдэлмэреэ эрхимээр ябуулха хэрэгтэнь комсомолецууд нүхэд Смирнов, Осипова, коммунистнууд нүхэд Бухальцев, Денисов гэгшэд туhаламжа үзүүлнэд.

hургуулиингаа талмай ногооруулба

Мухар-Шэбэрэй аймагай Подлопатинска сомоной дэргэдэхи hургуулиин багшанар ба hурагшад hургуулиингаа талмай ногооруулха талаар ехэхэн хүдэлмэри үнгэргэбэ.

Тус hургуулиинхид hургуулингаа байшаниие тойруулаад 200 гаран элдэб янзын модо hуулгаба. Гадна модонойнгоо хажуугаар элдэб сэсэгүүдые тариhан байна.

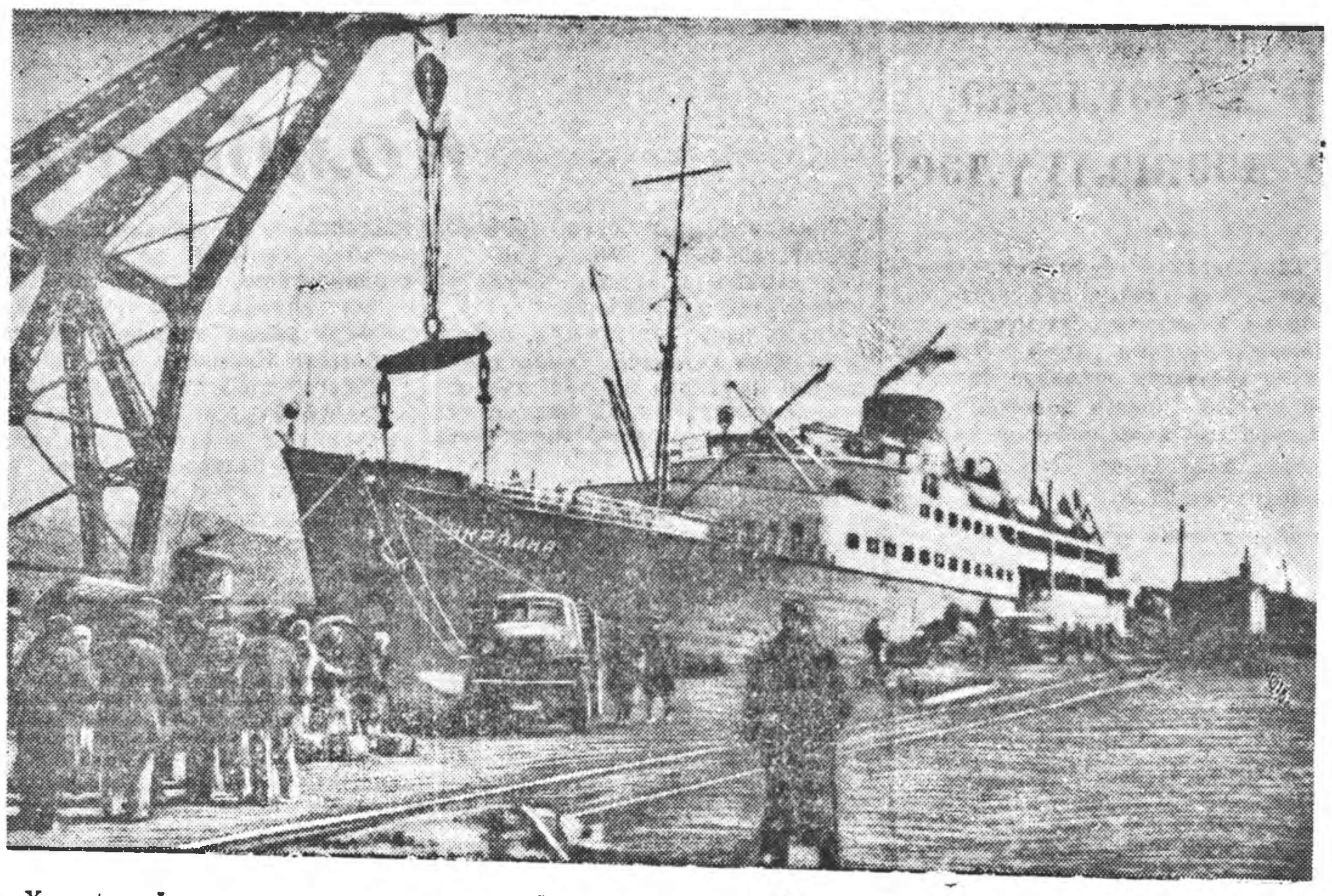
Гүрэндэ мяха тушаалгые hайнаар ябуулна

Сэлэнгын аймагай „Ленинский путь" гэжэ колхоз үшөө майн нэгэндэ гүрэндөө мяха тушааха хахад жэлэйнгээ даалгабари дүүргэhэн байна.

Мүнөө колхозойхид үлдэгшэ хахад жэлэйнгээ даалгабари уридшалан дүүргэхын түлөө утэлhэн ба hубай малые илгажа тусгаар гүүрт болгоод, манаанда ябуулжа байнад.

Уhаар ябуулагдаха тээрмэ

Түмэршэ дархан нүхэр Цыренжаб Базаровай оролдолго ба үүсхэлээр Хориин аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид уhаар ябуулагдаха тээрмэ барижа ашаглалгада оруулба.

Хара далайн пароходство эрхим шанарай үшөө нэгэ теплоходоор нэмэбэ. Тэрээндэнь «Украина» гэжэ нэрэ үгтөө. Тус теплоход Одесса Батуми хоёрой хоорондо хүн зөөжэ шэрэнэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Украина» гэжэ теплоход Новороссийска портдо байна.
Г. Хомзорой фото (ТАСС-эй фотохронико).

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

Нүүрhэшэдэй стахановска вахта

СТАЛИНО, майн 23. (ТАСС). Областиин шахтернууд — шулуун нүүрhэшэдэй Бүхэсоюзна мүрысөөе үүсхэгшэд—өөhэдынгөө уялгануудые гүйсэдхэжэ эхилбэ. Үсэгэлдэр үглөөнhөө эхилэн олонхи шахтнууд дээрэ стахановска вахтнууд соносхогдобо. «Красноармейскэ-уголь», «Дзерджинскэ уголь», «Горовскоуголь», «Снежнянантрацит» гэжэ трестнүүдэй горнягууд хэдэн зуун мянган тонно түлишые түсэбhөө үлүүбшэлэн гаргажа үгэбэ.

«Куйбышевоуголь» трестын №10—«бис» шахтын коллективэй шахтернууд Бүхэсоюзна мүрысөөнэй эхилэлтые 60 метрын шэнэ лавые ашаглалгада оруулан тэмдэглэбэ. 60 тонно нүүрhэн нэмэргэн малтагдаба. Энэ шахт болбол нүүрhые түргөөр малталгые бии болгоhон газар гэжэ алдаршаhан байна. Тэрэнэй нүүрhэ малтагша Николай Лукичев гэгшэ табанжэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөнэй тугые мандуулhан байна. Лукичевай дүршэлые хэрэглэжэ тус шахтын коллектив болбол 13 мянган тонно шулуун нүүрhые 6 hарынгаа түсэбhөө үлүү малтаба.

Бүхэсоюзна буудалгын мүрысөөнэй дүнгүүд

СССР-эй осоавиахимай центральна Соведэй президиум Улаан Армиин хорин наймадахи ойдо зорюулагдаhан Бүхэсоюзна буудалгын нюдэ далдын мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргаба.

Мүрысөөнэй урда тээхи тринеровочно буудалгануудта 200 мянга гаран хүнүүд хабаадалсаба. Мүрысөөндэ хабаадагшадhаа зуун гурба мянган буудагшадые бүридхэжэ байгаа арба мянга хоёр зуун ерэ гаран команданууд зачетно упражненинүүдые гүйсэдхэбэ. Ворошиловай нэрэмжэтэ заводой (Московско область), 2-дохи номерой ремесленнэ училищиин (Московско областиин Ступино город) Шевченкын нэрэмжэтэ гүрэнэй университедэй (Киев город) ба майн 1-эй нэрэмжэтэ колхозой (Киевскэ областиин Святошинскэ районой) осоавиахимай эхин эмхинүүдтэ түрүү зэргын дипломууд шиидхэн олгогдобо. Түрүү hуури эзэлhэн командн уудай тренернүүд мүн тэрэшэлэн түрүү зэргын дипломуудаар шагнагдаба. (ТАСС).

„Красная швея" гэжэ фабрикада

Хүнгэн ажаүйлэдбэриин дунда бүхэсоюзна мүрысөөе үүсхэгшэдэй нэгэн болохо „Красная швея" гэжэ №16 московско оёдолой фабрикын коллектив сталинска табанжэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлhэн байна. Фабрика болбол апрельдэ даалгабариhаа гадуур 37 мянган оёдоhон зүйлнүүдые гаргаhан байна. Бүхы хүдэлмэришэд нормонуудаа үлүүлэн дүүргэнэд.

Бүхы цехүүдтэ стендэнүүд байгуулагдаhан, тэрээн дээрэ шэнэ табанжэлэй фонднуудта зорюулагдажа гадуур бүтээгдэhэн продукцинуудай тоо үдэр бүхэндэ тэмдэглэгдэдэг байна. Залуушуулай бригаданууд тус бүриин тоосооной данса байгуулжа, тэрээндэ туйлаhан амжалтануудаа тэмдэглэдэг байна. Жэшээлхэдэ: хүдэлмэришэн бүхэнэй бүтээсэ, гаргагдаhан зүйлнүүдэй шанар гэхэ мэтэ.

2—дохи цехын мастер нүхэр Саватинай бригада май hара соо нэгэ хүдэлмэришэнэй бүтээсые 10-11 процентээр, 4—дэхи цехын Трухачевой бригада 12-13 процентээр дээшэлүүhэн байна. Саватинай, Трухачевой, Никифоровэй ба бусалай хэдэн бригаданууд майн 27-до hарынгаа программые дүүргэhэн байна.

Эсхэлгын цэхтэ материалые алмалтатай ба нягта зохидоор хэрэглэхын түлөө мүрысөөндэ, энэ цех болбол эсхэхэдээ нягта зохид метод хэрэглэжэ, жэл соо 20 мянган метр бүд алмаха гэhэн уялга абаба. Дүрбэн hарын турша соо 7 мянга метр бүд алмаад байна.

Фабрика болбол эхэнэрнүүдэй ба хүүгэдэй дотор хубсаhанай ба бусад хубсаhанай ассортиментые үргэдхэжэ байна. Энэ предприятиин коллектив болбол Гүрэнэй Обороной Комитедэй дамжуулгын Улаан тугые үргэлжын хадагалгада абаhан байна.

(ТАСС).

Бүд нэхэлгын цехүүд олон станогуудта хүдэлмэрилдэг боложо байна

Ленинград, майн 27. (ТАСС). „Октябрьская" гэжэ фабрикын бүд нэхэгшэд Ореховецүүдэй уряалаар табанжэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна мүрысөөндэ ороод, олон станогуудта хүдэлмэрилдэг боложо байна. Түрүүшүүлэй хүдэлөөнтэ зарим нэгэн хүдэлмэришэд бэшэ, харин хэдэн цехүүд хабаадана. Мүнөөдэр № 1 цехтэ, 50 станогой № 1 комплектын хоёр халаанай эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд олон станогуудта хүдэлмэрилжэ эхилбэ. Майн 30-hаа 60 станогтой үшөө хоер комплектнүүдэй хүдэлмэришэд олон станогуудта хүдэлмэрилжэ эхилхэнь. Июниин 1-hээ эхилээд фабрикын бүд нэхэхэ түхеэрэлгын 25 процентдэнь олон станогууд дээрэ хүдэлмэрилхэ ябадал дэлгэрхэ болоно.

Ээрэлгын ба бүд нэхэлгын талаар жэлэйнгээ программые СССР-эй Конституциин үдэр хүртэр дүүргэхэ, жэлэй түсэбhөө гадуур 70 тонно ээрэгдэhэн зүйлые ба 550 мянган метр бүд нэхэхэ, жэлэй эсэс хүртэр фабрикын бүхы зэбсэглэлгые ашаглалгада оруулха ба 450 шэнэ хүдэлмэришэдые hургажа гаргаха гэжэ предприятиин коллективээр абтаhан уялга иигэжэ бэелүүлэгдэжэ эхилээ.

УРАНЗУРААШАДАЙ ШЭНЭ ЗАХЕОЛНУУД

МСТЕРА (Владимирска область), майн 28. (ТАСС). Арадай творчествын алдаршаhан мастернууд эрхим шэнэ зохеолнуудые байгуулба. Хуушанай уранзураашадай нэгэн болохо И. А. Фомичев гэгшэ „Татарска ордануудhаа Владимирай хамгаалалта" гэhэн темээр тон hаяхан шкатулка бэшэжэ дүүргэбэ. Энэ зохеолдо жэл тухай хүдэлмэрилhэн байна. Мастер И. А. Серебряков өөрынгөө шэнэ композицида ородой патриот Иван Сусанинай үхэшэгүй габьяае харуулба.

Улаан Армиhаа табигдаhан фронтовигууд-уранзураашадай мастерскойнуудай творчестводо Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай темэнүүдые оруулба. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалид, талантта й залуу уранзурааша Федор Шилов дурлаhан хүдэлмэридөө дахин орожо, өөрынгөө зурагта фронтовигые түрэл тосхондонь угтажа байhаниие харуулба.

Алас Дурна зүгтэ болоhон дайнда хабаадагша Василий Корсаков гэгшэ „Японско сэрэгые Улаан Армяар бута сохилго" гэhэн композици дээрэ хүдэлмэрилжэ байна. hаяхан фронтовигууд байhан Антоновский, Любомудров, Громов ба Снятков гэгшэд байлдаанай ажабайдалhаа эпизодуудые зуранад.

Уранзураашадай мастерскойнуудай гайхамшаг зохеолнуудай түлөө hаяхан бүхэсоюзна худалдаа-наймаанай палата болбол миниатюрай мастернуудые нэгэдхэhэн „Пролетарска искусство" гэжэ артельдэ нэгэдэхи зэргын диплом олгоhон байна.

Залуу хүдэлмэришэдэй шэнэ отряд

МИНСК, майн 28. (ТАСС). Белоруссиин ФЗО-гэй hургуулинуудта квалификационно шалгалта дүүрэжэ, hургуули дүүргэгшэдэй hайн бэлэдхэлтэй байhыень харуулба. Республикын ажаүйлэдбэри ба түмэрзамай транспорт 8300 залуу слесарьнүүдые, булад шудхагшадые, модоной дархашуулые, печнигүүдые, шэрдэгшэдые, штукатурщигуудые, котельщигүүдые, электромонтернуудые ба бусад мэргэжэлтэдые абаха байна. Могилевто дүүргэлтын шалгалтые тушааhан түрүүшын 100 хүн Володарскиин нэрэмжэтэ фабрикын коллективтэ хүдэлмэрилхөөр ошоhон байна.

Энэ жэлдэ республика соо 29 шэнэ ремесленнэ, түмэр замай училищинууд ба ФЗО-гэй hургуулинууд нээгдэхэ юм.

Соя улам ехээр тариха

Соя болбол эдеэ хоолой ажаүйлэдбэридэ тон шухала түүхэй эд үгэдэг байна. Тэрэнэй үрhэндэ ехэ белок ба тоhон байдаг. Мүнөө хабарhаа эхилэн соеын тарилга болбол Украинада, Молдавида, Приморско ба Хабаровска хизаарнуудта, Хойто Кавказда нилээдгүй ехэшэт талмай эзэлхэ болоо.

Соя үргуулха районуудта мүнөө жэл научно-шэнжэлэлгын тусхай албан газарнууд бии болгогдохо байна. Тоhото культурануудай Кубанска туршалгын станциин база дээрэ соя ба клещевинын Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институт эмхилхэгдэхэнь. Украина ба Молдавида туршалгын станцинууд хүдэлмэрилхэ байна. (ТАСС).

Немецкэ сэрэгэй гол ехэ гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэхэ Нюрнбергдэхи процесс

Майн 27-ой үдэшын заседани

НЮРНБЕРГ, майн 27. (ТАСС). Трибуналай үдэшын заседанида сүүдлүүлэгшэ Ширах гэгшэhээ асуулта абалга үргэлжэлбэ. Советскэ гэмнэлтын түлөөлэгшэ нүхэр Александров болбол эзэмдэгдэhэн территоринууд дээрэ хэгдэhэн зэрлиг ябадалда «Гитлерюгенд» организациин хабаадалсаhан тухай тус организациин членэй үгэhэн үгые уншаба. Немецкэ залуушуулай эдэ мэтын зэрлиг ябадалда хабаадалга болбол тэрэнэй «Гитлерюгенддэ» гараhан таарамжатай хүмүүжүүлгэ ба бэлэдхэлээр тайлбарилагдана гэжэ гэмнэгшэ тодоруулба.

Адвокат Заутерэй хэдэхэн нэмэлтэ асуудалнуудай hүүлээр Трибуналай түрүүлэгшэ Лоуренс Ширахhаа богонихоноор асуулта абаба. Энээгээр сүүдлүүлэгшэ Ширах гэгшэhээ асуулта абалга дүүрэбэ.

Үмөөрэгшэ Заутерээр дуудуулагдаhан гэршэ Лаутербахер гэгшэ гэршын hуури эзэлнэ. Энэ гэршэ мүнөө гушан долоо наhатай, арбан гурбан наhатайдаа фашистска эдир залуушуулай организацида ороhон байна. 18 наhанhаа хойшо гитлеровскэ залуушуулай организацида хүтэлбэрилхы тушаалда хүдэлмэрилжэ, зургаан жэлэй турша соо Ширахай баруун гарынь боложо ябаhан энэ гэршэ болбол үмөөрэгшын асуудалнуудта харюусаха зуураа өөрынгөө эзэнэй үгые [...] адляар дабтажа, тэрэниие хамга[...] на.

Американска гэмнэлтын түлөө[...]шэ Додд гэгшын зэргэ асуу[...] абажа эхилхэдэ энэ гэршын бо[...] нюурынь хүсэд элирнэ. Гэмнэг[...] асуудалнуудта харюусаха зуур[...] Лаутербахер бүри 1934 онhоо [...]шо СА-гэй группенфюрер бол[...] байнаб гэжэ мэдэрбэ. Гэбэ[...] «Гитлерюгендын» энэ хүмүүжүү[...]дэгшэ болбол Ганноверда тэр[...] ажал-ябуулгатай дашарамдуу[...] асуудалнуудта орёогоор гү, [...] арсажа харюусаба. Гэхэтэй ха[...] гэмнэгшын тодоруулханы[...] Лаутербахер болбол гаул[...] байха зуураа хүнүүдые концент[...]ционно лагерьнуудта сүлэдэг [...] хүн зоной олон газар—рынок д[...] зүүн областьнуудай 15 хүдэлм[...]шэдые саазалжа үлгэн алаhан б[...]на. Ганноверэй союзна сэрэ[...] эзэлэгдэхын урда тээ 1945 [...] хабар табан мянган хаалтада [...]шадые буудажа алаха гү, [...] хоро эдюулжэ алаха приказ [...] байна.

Үмөөрэгшэ Заутерэй урьд[...] ондоо гэршые—1933 онhоо [...]шо гитлеровскэ залуушуулай [...]ганизацида байhан Густав Г[...] гэгшые залда оруулна. Энэ г[...]hээ асуулта абалгаар үдэшын [...]дани дүүрэбэ.

Майн 29-эй үглөөнэй заседани

НЮРНБЕРГ, майн 29. (ТАСС). Мүнөөдэрэй үглөөнэй заседани дээрэ сүүдлүүлэгшэ Заукель гэгшэhээ асуулта абалгые тэрэниие үмөөрэгшэ Сервитиус гэгшэ үргэлжэлүүлбэ. Адвокат болбол үмөөрэгшэдөө асуудалнуудые удаа дараа табихадань, Заукель хадаа бэеэ зэмэгүй болгохо бэлэн харюунуудые дэлгэрэнгыгээр хэлэжэ үгэбэ. Гадаадын гүрэнүүдэй хүдэлмэришэдые хүсөөр Германида абаашаhан тухай захиралтые хэзээдэшье үгэдэггүй hэн би гэхэ мэтэшэлэн Заукель баталан хэлэбэ. Эдэ харюунуудай үнэн бэшэ байhаниие нюдэhөө далдалхын тулада үмөөрэгшэ болбол нэгэ документдэ сүүдлүүлэгшын анхарал хандуулна. Тэрээн соонь Заукелиин иимэ мэдүүлгэ бэшэгдэнэ: „hайн дуранай таталгаар хэрэгтэй тэды хүнүүдые суглуулхын аргагүй болоходонь, хүсөөр абаашалга эхилhэн байна. Германида асарагдаhан 5 мянган хүдэлмэришэдэй ядахадаа хоёрхон мянганиншье hайн дурааpза ерээгүй".

— Хэлэгты, — гэжэ адвокат асууна, — сүүд дээрэ үгэhэн танай үгын ба мүнөө соносхогдоhон үгэнүүдэй хоорондоо таарахагүй, хоёр ондоо байhаниие яажа тайлбарилтайб?

Хүдэлмэриин хүсые татаха зуураа хашалта ба хабшалта хэрэглэдэг hэн гү, энээнэй түлөө ямарнууд хэмжээнүүд хэрэглэгдэдэг байгааб гэжэ үмөөрэгшэ асууба. „Ямаршье захиргаанай хэмжээ-ябуулга юрэнхыдөө тусгаар хэмжээнэй хашалтатай байдаг" гэхэ мэтээр харюусахынгаа эхиндээ шашаха зуураа, Заукель болбол эзэмдэhэн областьнуудта политическэ хашалта хадаа областной начальнигууд, СС-эй хүтэлбэрилэгшэд ба полицейфюрернүүдэй захиралтаар гү, али тусгаар заабаряар хэгдэдэг байгаа гэжэ hүүлдэнь мэдэрбэ.

Хүсөөр хүдэлмэришэдые суглуулха метод болбол зарим областьнуудта бузар аюултай байдалые бии болгодог ба бусад хашалта баалалтын хэмжээнүүдтэй хамта тосхонуудые галдаха, зарим хүнүүдые буудажа алаха гэхэ мэтын методүүд хэрэглэгдэдэг байгаа гэжэ гэмнэгшэдэй документнүүдые [...] үмэрөөгшэ сүүдлүүлэгшэдэ hа[...]. Энэ асуудал тушаа юу хэлэхэ [...] гэжэ адвокат асууба.

Иимэнүүд хүсэлэлгэ баалалта[...] хэжэ байhан гансахан лэ нютаг[...] станцинууд эдэ бүхэнэй түлөө [...]саха гэжэ Заукель бэеэ сага[...]hанан мэдүүлбэ. Богоолшолгодо а[...]дагшадай эгээл аймшагтай условм[...] ябадаг байhаниинь олон тоото [...]гын материалнуудаар баримта[...] ба бүгэдэдэ элитэ байна. Вагон[...] ябагшад багтахаар бэшэ олон, [...] үбдэжэ ба ангажа ехэжээл ху[...] үхибүүд үхэдэг, хуби заяагүй[...] сохидог ба аладаг байгаа. Заукел[...]бол эдэ гэмтэ ябадалнуудай [...] өөрынгөө онсо харюусалгые [...]намда эдэ бүхэнэй тухай мэдээ[...]hэн гэбэ. Мүнөө хэлэгдэхэдээ [...] мэдэлдэ байhан хуулиин газар[...] татагдаhан хүдэлмэришэдэй эше[...] тухай хэлэгдэнэ бэшэ ха, хари[...]тада байгшадтай эшелонууд ту[...]лэгдэнэ гэхэ мэтээр харюусал[...]hөө зайсуулжа эхилнэ.

Асуулта абалгые үргэлжэлхэ [...] үмөөрэгшэ болбол Германида а[...]даhан хүдэлмэрилэгшэд хадаа [...]нуудай рынок дээрэ оруулагда[...]дэ 15—20 маркаар худалдагда[...]ниинь элирүүлhэн советскэ гэм[...] документые сүүдлүүлэгшэдэ ха[...] Заукель болбол энэ документые [...]хые оролдоно.

„Украинаhаа, Зүүн тээhээ [...] 35 хүртэр наhатай 400—500 [...] эхэнэрнүүдые абахые фюрер за[...] ба өөрынгөө энэ приказые о[...] бэелүүлхые хүдэлмэриин хүс[...]лаар генеральна түлөөлэгшэд[...]hан байна. Гадна, эдэ басагад [...]шалагдаhан байха ёhотой" гэhэ[...]ментые американска гэмнэгшэд [...]hан байгаа.

Гитлерэй иимэ захиралтын [...] Заукель арсанагүй. Заукельhа[...]та абалгаар Трибуналай үглөө[...]седани дүүрэбэ.

Англи, США ба Франциин экспертнүүдэй дурадхалнуудые Юлийскэ Крайнын арад зон буруу[...]

БЕЛГРАД, майн 26. (ТАСС). Англо американска эзэмдэлгын хууля захиргаан доро байhан Юлийскэ Крайнын „А" зоноhоо орожо байгаа Югославска-Итальянска хилэ тухай США, Англи ба Франциин экспэртнүүдэй дурадхалнуудта эсэргүү буруушаалганууд болбол тус дурадхалнуудай энэ нютагтахи арад зоной үндэhэн хүсэлэлэнь ба ашаг зоригтонь дүүрэн эсэргүү байhаниинь эли тодоор гэршэлэн харуулна.

„Шэнэ дарлалтада оронхаар үхэбэл дээрэ", „бидэнэртэ хабаатай юумые эсэстээ хүртэр аршалхабди" гэhэн ба бусад лозунгнуудтай эдэ дурадхалнуудые эсэргүүсэн буруушааhан, суглаанууд ба митингнүүд Горицийскэ округой олохон пунктнуудта боложо үнгэрбэ. Арадай сүлөөлэлтын тэмсэлдэ ами бэеэ үгэhэн тэмсэгшэдэй эхэнэрнүүд ба эхэнүүд, инвалидууд Миринскэ райондо болоhон суглаанда баталан абаhан резолюци соогоо иигэжэ бэшэнэ: "Үнэн хилые байгуулха Советскэ Союзай дурадхалые абахын эрилтэ хэнэбди. Энэ дурадхал хадаа бидэндэ амгалан байдал ба манай эрхэ сүлөөе хангаха [...] бидэнэр энээнэй түлөө тэмсэ[...] набди".

Юлийскэ Крайные Триесттэ[...] лүүлхын эрилтэтэй резолюцинуу[...]лэ Триестын ба Словенскэ При[...] олон эмхи зургаануудаар, [...] ба предприятинуудай коллек[...] абтаhан байна.

Харюусалгата редакторай [...]
Д. Д. ЛУБСА[...]

РЕДАКЦИ БА ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС, г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС, Улан-Удэ, Үнэн), ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80; зам. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-86; сельского хозяйства—6-03; писем и переводов—6-03 (2 зв.); объявлений—2-64 (2 зв.)

Н—00631. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР Тираж [...]